



پرسش‌های چهارگزینه‌ای درس اول

- ۱- کدام یک از سوالات زیر در حوزه علم روان‌شناسی قابل طرح و بررسی نیست؟
- تماشای برنامه‌های خشونت‌آمیز در رسانه‌ها چه تأثیری بر پرخاشگری کودکان دارد؟
 - چرا یک شخص بی‌گناه هنگام دستگیر شدن از خود حالت اضطرابی نشان می‌دهد؟
 - چرا هنگام مطالعه دائماً حواس علی پرت می‌شود؟
 - افراد چگونه به جامعه راه پیدا می‌کنند و عقاید و ارزش‌های آن را می‌پذیرند؟
- ۲- راه‌های بررسی درستی یا نادرستی پاسخ‌های اولیه به یک سؤال روان‌شناختی کدام است؟
- استفاده از روش‌های حسی و تجربی برای آزمایش پاسخ - تطبیق آن با واقعیت‌های تأییدشده
 - تطبیق با واقعیت‌های تأییدشده - آزمایش آن پاسخ بر روی گروهی از انسان‌ها و تحلیل نتایج
 - بررسی پاسخ از طریق روش‌های علمی - تطبیق با واقعیت‌های تأییدشده در علم روان‌شناسی
 - آزمایش آن پاسخ بر روی گروهی از انسان‌ها و تحلیل نتایج - بررسی پاسخ از طریق روش‌های علمی
- ۳- کدام گزینه با توجه به رویداد زیر و تأثیر ویژگی‌های روان‌شناختی بر عملکرد انسان، نادرست است؟
- «در یک همایش علمی هزاران نفر از باتجربه‌ترین جراحان مغز و اعصاب دنیا، قصد‌گزینش بهترین‌های این علم را دارند و در نهایت تنها ۱۰ نفر را انتخاب می‌کنند.»
- عواملی مانند پشتکار و نحوه مطالعه در موفقیت این افراد تأثیر چشمگیری داشته است.
 - قطعا ویژگی‌های شخصیتی این افراد مانند نظم در موفقیت آن‌ها تأثیر دارد.
 - تنها دانش و تخصص این افراد عامل اصلی پیشرفت و موفقیت آن‌ها است.
 - علاقه این افراد به پیشرفت و سخت‌کوشی آن‌ها باعث شده است که جزء برترین جراحان شوند.
- ۴- معادل لاتین واژه‌های «دانش» و «فرضیه» کدام است؟
- | | |
|-------------------------------|------------------------------|
| Explanation - Science (۲) | Hypothesis - Science (۱) |
| Proposition - Description (۴) | Hypothesis - Explanation (۳) |
- ۵- روش مطالعه پدیده‌ها در علوم تجربی چیست؟
- مشاهده و استفاده از ابزارهای دقیق و قابل اندازه‌گیری
 - روش‌های تجربی و شهودی
- ۶- پژوهش‌های دانشمندان با آغاز می‌شود.
- | | |
|------------|-----------|
| (۱) مشاهده | (۲) فرضیه |
|------------|-----------|
- ۷- کدام گزینه در مورد «فرضیه» اطلاعات نادرستی ارائه می‌دهد؟
- فرضیه پاسخ اولیه پژوهشگران به مسئله‌های علمی است.
 - فرضیه‌ها می‌توانند ضمن این‌که در پاسخ یک سؤال می‌آیند، باعث طرح سؤال‌های دیگر بشوند.
 - فرضیه پاسخ خردمندان و سنجیده دانشمندان به مسئله‌های علمی است.
 - فرضیه‌ها در صورت پذیرفته شدن، به نظریه تبدیل می‌شوند.
- ۸- هریک از عبارات زیر به کدام مفهوم در بررسی‌های علمی اشاره می‌کند؟
- | | | |
|--|--|-------------------------------------|
| پاسخ اولیه دانشمندان به مسئله‌های علمی | دومین مرحله در سلسله‌مراتب بیان‌های علمی | آخرین مرحله از مراتب بیان علمی |
| (۱) فرضیه - اصول یا قوانین - نظریه | (۲) فرضیه - فرضیه - نظریه | (۳) تبیین مسئله - فرضیه - علم تجربی |
| (۳) تبیین مسئله - فرضیه - علم تجربی | (۴) تبیین مسئله - اصول یا قوانین - علم تجربی | |
- ۹- با توجه به سلسله‌مراتب بیان‌های علمی کدام گزینه در ارتباط با مرحله سوم صحیح است؟
- مجموعه‌ای از قوانین علمی است که با ترکیب اصول و قوانین مختلف به دست می‌آید.
 - پاسخ‌های خردمندان و سنجیده به مسئله‌های علمی است که با توجه به دانش و تجربه پژوهشگر طرح می‌شود.
 - در صورت پذیرفته شدن فرضیه‌ها که پاسخ اولیه پژوهشگران به مسئله است، به این مرحله خواهیم رسید.
 - ضمن این‌که در پاسخ به یک سؤال می‌آیند، باعث طرح سؤال‌های دیگر هم می‌شوند.



۱۰- کدام گزینه می‌تواند آغازگر یک پژوهش باشد؟

- ۱) تماشای برنامه‌های خشونت‌آمیز در رسانه‌ها منجر به تشدید رفتارهای خشونت‌آمیز در کودکان می‌شود.
- ۲) احتمال ابتلا به فشار خون در افراد سیگاری بیش از سایرین است.
- ۳) قرار گرفتن در محیط باعث افزایش سرعت زبان‌آموزی می‌شود.
- ۴) تا چه اندازه نحوه یادگیری دانش‌آموز بر یادآوری وی مؤثر است؟

۱۱- رابطه مسئله و فرضیه چگونه است؟

- ۱) فرضیه‌ها می‌توانند ضمن این‌که در پاسخ به یک سؤال بیابند، باعث طرح سؤال‌های دیگر هم بشوند.
- ۲) فرضیه‌ها در صورت پذیرفته شدن، به نظریه تبدیل شده و مسئله مورد سؤال پژوهشگر را پاسخ می‌دهند.
- ۳) فرضیه‌ها همواره در پاسخ به یک سؤال می‌آیند و از ترکیب اصول و قوانین مختلف با توجه به دانش و تجربه پژوهشگر ارائه می‌شوند.
- ۴) فرضیه‌ها به مفاهیم علمی مختلفی اشاره دارند البته فرضیه‌ها ممکن است به سؤالات دیگری برای پژوهشگر تبدیل شوند.

۱۲- با توجه به نمودار مقابل، الف و ب به ترتیب کدامند؟



- ۱) فرضیه - بیان علمی
- ۲) بیان علمی - نظریه
- ۳) فرضیه - نظریه
- ۴) بیان علمی - فرضیه

۱۳- کدام گزینه به سلسله‌مراتب بیان‌های علمی با توجه به تقدم و تأخر اشاره دارد؟

- ۱) مسئله - اصول یا قوانین - فرضیه - نظریه
- ۲) مسئله - نظریه - فرضیه - اصول یا قوانین
- ۳) پرسش علمی - اصول یا قوانین - فرضیه - نظریه
- ۴) پرسش علمی - فرضیه - اصول یا قوانین - نظریه

۱۴- کدام گزینه بیانگر اهداف علم روان‌شناسی است؟

- ۱) توصیف، تبیین، نظام‌دار بودن و پیش‌بینی
- ۲) کنترل، کسب شناخت، تعریف و تبیین
- ۳) پیش‌بینی، نظام‌دار بودن، کسب شناخت و توصیف
- ۴) تبیین، توصیف، کنترل و پیش‌بینی

۱۵- منظور از توصیف به عنوان یکی از اهداف علم روان‌شناسی کدام است؟

- ۱) بیان دقیق و روشن مفهوم مورد نظر
- ۲) بیان چرایی یک پدیده
- ۳) استناد به روش‌های علمی
- ۴) جستجوی باقاعده و نظام‌دار

۱۶- چه تعداد از عبارات زیر پیرامون شرایط توصیف از اهداف علم روان‌شناسی صحیح است؟

- الف) روان‌شناسان در توصیف پدیده‌ها دقیق‌اند و سعی می‌کنند تحت تأثیر پیش‌داوری‌های شخصی قرار نگیرند.
- ب) توصیف بیان دقیق و روشن مفهوم مورد نظر بوده و در واقع در توصیف به دنبال چیستی مفهوم مورد مطالعه هستیم.
- ج) توصیف در روان‌شناسی دشوار است؛ زیرا پدیده‌های روان‌شناختی تحت تأثیر علت‌های زیادی هستند.
- د) در توصیف یک پدیده مهم‌ترین علل بروز آن مطالعه می‌شود.

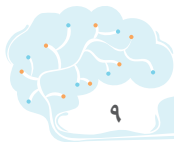
- ۱) یک ۲) دو ۳) سه ۴) چهار

۱۷- کدام گزینه یک توصیف است؟

- ۱) آیا کسی که سخنور خوبی است حافظه خوبی دارد؟
- ۲) با گذشت زمان مطالبی که به حافظه سپرده شده‌اند کم‌کم فراموش می‌شوند.
- ۳) مغز را می‌توان به سه منطقه اصلی پیش‌مغز، میان‌مغز و مغز پسین تقسیم کرد.
- ۴) نظریه تأثیر گذشت زمان بر حافظه

۱۸- یکی از نکات مهم در هنگام توصیف یک مفهوم روان‌شناختی این است که

- ۱) چرایی آن پدیده به طور کامل شرح داده شود.
- ۲) تحت تأثیر پیش‌داوری‌های شخصی قرار نگیریم.
- ۳) راه را برای کنترل و پیش‌گیری باز کنیم.
- ۴) عواملی را که پدیده تحت تأثیر آن‌هاست، شناسایی کنیم.



۱۹- اگر از یک روان‌شناس سؤال شود که «آیا سخنوری معادل داشتن حافظهٔ عالی است؟» عکس‌العمل ابتدایی وی در پاسخ چه خواهد بود؟

- (۱) روان‌شناس در پی آزمایش و جمع‌آوری اطلاعات پیرامون این مسئله برمی‌آید.
- (۲) روان‌شناس تلاش می‌کند دلایل و عوامل مؤثر بر این پدیده را شناسایی کند.
- (۳) وی تلاش می‌کند مفاهیمی مانند حافظه را به‌طور دقیق شرح و توصیف کند.
- (۴) وی تلاش می‌کند این مسئله را تحت کنترل گرفته و آن را پیش‌بینی کند.

۲۰- این مسئله که در روان‌شناسی توصیف و تبیین از سایر علوم دشوارتر می‌باشد به چه علتی است؟

- (۱) پیش‌داوری‌های شخصی
- (۲) مغز و ساختار آن
- (۳) پیچیدگی پدیده‌های روان‌شناختی
- (۴) عوامل متعدد مؤثر بر پدیده‌ها

۲۱- موفقیت در رسیدن به پیش‌بینی و کنترل در روان‌شناسی به بستگی دارد.

- (۱) چگونگی توصیف و تبیین پدیدهٔ مورد مطالعه
- (۲) دوری از پیش‌داوری‌های شخصی
- (۳) شناخت عوامل مؤثر بر پدیدهٔ مورد مطالعه
- (۴) آموزش مهارت‌های مختلف مانند خرد کردن مسئله

۲۲- در کدام‌یک از مسائل زیر پیش‌بینی و کنترل دشوارتر از سایر گزینه‌هاست؟

- (۱) آب نمک در دمای ۱۰۰ درجه جوش نمی‌آید.
- (۲) قطعهٔ پس‌سری در مغز به پردازش اطلاعات دیداری می‌پردازد.
- (۳) افرادی که مکرراً جراحی‌های پلاستیک انجام می‌دهند کمبود اعتماد به نفس دارند.
- (۴) کرونا و بروس در دمای بالا نمی‌تواند زندگی کند.

۲۳- چرا کنترل پدیدهٔ «پیشرفت» از «انبساط فلز» دشوارتر است و در چه صورتی کار کنترل برای روان‌شناس ساده‌تر است؟

- (۱) زیرا «پیشرفت» تحت تأثیر عوامل متعددی است - علت و چرایی پدیده از قبل مشخص شده باشد.
- (۲) چون پیش‌بینی پدیده‌هایی مانند «انبساط» راحت‌تر است - توصیف و تبیین از پدیدهٔ مورد مطالعه روشن باشد.
- (۳) چون پیش‌بینی پدیده‌هایی مانند «انبساط» راحت‌تر است - علت و چرایی پدیده از قبل مشخص شده باشد.
- (۴) زیرا «پیشرفت» تحت تأثیر عوامل متعددی است - توصیف و تبیین از پدیدهٔ مورد مطالعه روشن باشد.

۲۴- هریک از عبارات زیر به کدام‌یک از اهداف علم روان‌شناسی اشاره دارد؟

- (الف) تکرار باعث می‌شود مطالب از حافظهٔ کوتاه‌مدت به حافظهٔ بلندمدت انتقال پیدا کنند.
- (ب) روش خرد کردن مسئله مهارت‌های حل مسئله را افزایش می‌دهد.

- (۱) توصیف - کنترل
- (۲) تبیین - پیش‌بینی
- (۳) توصیف - پیش‌بینی
- (۴) تبیین - کنترل

۲۵- هریک از عبارات زیر به کدام‌یک از اهداف علم روان‌شناسی اشاره دارد؟

- (الف) ارزیابی یعنی بررسی راه‌های موجود و مقایسه آن‌ها با یکدیگر
- (ب) فشار روحی موجب افسردگی می‌شود.
- (۱) توصیف - توصیف
 - (۲) تبیین - تبیین
 - (۳) توصیف - تبیین
 - (۴) تبیین - توصیف

۲۶- اگر روان‌شناس با این سؤال که «آیا هوش افراد سختکوش و با پشتکار از متوسط افراد جامعه بالاتر است؟» مواجه شود، وی ابتدا به کدام‌یک از اهداف

علم روان‌شناسی متوسل می‌شود و این هدف به چه معناست؟

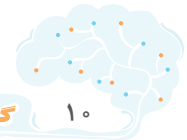
- (۱) تبیین - یافتن چرایی
- (۲) توصیف - بیان دقیق و روشن مفهوم
- (۳) تبیین - یافتن مهم‌ترین علل بروز پدیده
- (۴) توصیف - تعریف پدیده از زبان افراد عادی

۲۷- کدام مفاهیم به ترتیب به چستی و چرایی یک پدیدهٔ روان‌شناختی اشاره دارد؟

- (۱) توصیف - تبیین
- (۲) تبیین - توصیف
- (۳) توصیف - پیش‌بینی
- (۴) تبیین - پیش‌بینی

۲۸- عبارت «حافظه یعنی قدرت یادآوری و بازشناسی خاطرات گذشته» یک است؛ زیرا

- (۱) توصیف - در این عبارت مفهوم حافظه به طور دقیق تعریف شده است.
- (۲) تبیین - مهم‌ترین عوامل سازندهٔ حافظه مطرح شده است.
- (۳) تبیین - علل حافظهٔ قوی قدرت یادآوری بالای فرد است.
- (۴) توصیف - قدرت یادآوری خاطرات بخشی از حافظه است.



۲۹- چه تعداد از عبارات زیر «تبیین» هستند؟

- ◉ تکرار به موقع خاطرات موجب تحکیم حافظه می‌شود.
- ◉ امید به آینده انگیزه پیشرفت را افزایش می‌دهد.
- ◉ گرما باعث انبساط فلز می‌شود.
- ◉ هوش یعنی قدرت درک مطالب.

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۳۰- اگر این سؤال مطرح شود که «آیا جهان نظم دارد؟» و در ادامه با پاسخ‌های زیر مواجه شویم به ترتیب کدام گزینه به منابع کسب شناخت این پاسخ‌ها اشاره دارد؟

- ◉ در قرآن کریم به نظم در جهان اشاره شده است: ﴿الم تروا كيف خلق الله سبع السماوات طباقا﴾
- ◉ با توجه به کشفیات درونی، می‌گوییم که جهان نظم دارد.

◉ اگر کره زمین چند کیلومتر دورتر یا نزدیک‌تر به خورشید بود امکان حیات در زمین وجود نداشت پس جهان نظم دارد.

(۱) روش عقلی - شیوه‌های مبتنی بر سیر و سلوک - روش علمی

(۲) روش‌های شهودی - روش‌های شهودی - روش عقلی

(۳) استناد به نظر صاحب‌نظران - شیوه‌های مبتنی بر سیر و سلوک - روش عقلی

(۴) استناد به نظر مقام صلاحیت‌دار - روش‌های شهودی - روش علمی

۳۱- علی در کتاب خود خوانده بود که آتش برای روشن شدن به اکسیژن نیاز دارد. او بعد از انجام آزمایشی متوجه شد که اگر درون یک بطری آب معدنی شعله کوچکی از آتش بیندازد و در آن را ببندد، بطری تغییر شکل داده و جمع خواهد شد. او به ترتیب برای کسب شناخت از چه منابعی استفاده کرده است؟

(۱) روش عقلی - روش علمی

(۲) استناد به نظر صاحب‌نظران و مقام صلاحیت‌دار - روش علمی

(۳) استناد به نظر صاحب‌نظران و مقام صلاحیت‌دار - روش عقلی

(۴) روش عقلی - روش عقلی

۳۲- «حکیم ابوعلی سینا می‌گوید: هرگاه بعد از آزمایش و مطالعه بسیار از پاسخ به سؤالی عاجز می‌شدم به عبادت می‌پرداختم و از خدا درخواست می‌کردم در حل آن مرا یاری کند و بعد از آن اندکی استراحت می‌کردم؛ پس از برخاستن از خواب متوجه می‌شدم که پاسخ مسئله بر من الهام شده است.»

با توجه به عبارات بالا، ابوعلی سینا از کدام روش کسب شناخت استفاده کرده است و مشخصه این روش چیست؟

(۱) شیوه‌های مبتنی بر سیر و سلوک - این روش مبتنی بر درک درونی و قابل تعمیم است.

(۲) روش عقلی - فیلسوفان از این روش استفاده می‌کنند.

(۳) روش علمی - در این روش از روش‌های تجربی استفاده می‌شود.

(۴) روش‌های شهودی - مهم‌ترین ویژگی این شیوه شخصی و غیرقابل تعمیم بودن آن است.

۳۳- منظور از «فرایند جستجوی با قاعده و نظام‌دار برای مشخص کردن یک موقعیت نامعین» کدام است؟

(۱) روش علمی (۲) فرضیه (۳) تعریف عملیاتی (۴) شناخت

۳۴- در روش علمی در جستجوی چیزی بودن باعث بودن پژوهش شده و آن به معنای است.

(۱) هدفمند - ارائه تعریف عملیاتی (۲) نظام‌دار - ارائه تعریف عملیاتی

(۳) هدفمند - مشخص کردن یک موقعیت نامعین (۴) نظام‌دار - مشخص کردن یک موقعیت نامعین

۳۵- عبارات زیر به کدام یک از مؤلفه‌های روش علمی مربوط است؟

(الف) جریان رسیدن به هدف (ب) قواعد مشخص (ج) نور در شب تاریک

(۱) فرایند - نظام‌دار بودن - جستجو (۲) فرایند - نظام‌دار بودن - روشن‌سازی موقعیت نامعین

(۳) نظام‌دار بودن - تعریف عملیاتی - جستجو (۴) نظام‌دار بودن - تعریف عملیاتی - روشن‌سازی موقعیت نامعین

۳۶- وقتی از مبدأ یک پژوهش به سمت مقصد آن در حرکت هستیم، این جریان رسیدن به هدف را چه می‌گویند؟

(۱) فرضیه (۲) فرایند (۳) ادراک (۴) شناخت

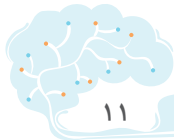
۳۷- مهم‌ترین تفاوت دانشمند با فرد عادی در مواجهه با یک مسأله علمی کدام است؟

(۱) افراد عادی بدون داشتن هدف مشخص دست به اقدام می‌زنند که در نتیجه تلاش آن‌ها اثربخش نخواهد بود.

(۲) دانشمندان به دنبال ابهام‌زدایی و روشن‌سازی موقعیت نامعین هستند درحالی که افراد عادی صرفاً به حل مسئله فکر می‌کنند.

(۳) مواجهه دانشمندان با مسائل برخلاف افراد عادی منظم و قاعده‌مند است و طبق قواعد مشخصی پیش می‌رود.

(۴) دانشمندان در روش علمی متغیر خود را به صورت عینی و دقیق‌تر از افراد عادی تعریف می‌کنند.



۳۸- این عبارت که «در روش علمی هر متغیر باید به طور دقیق بیان شود» ناظر به کدام مفهوم است؟

- (۱) نظام‌دار بودن (۲) تعریف عملیاتی (۳) شناخت (۴) بیان مسئله

۳۹- کدام گزینه اطلاعات نادرستی پیرامون تعریف عملیاتی از ویژگی‌های روش علمی ارائه می‌دهد؟

- (۱) در روش علمی هر متغیر باید به طور دقیق بیان شود به این ویژگی تعریف عملیاتی گفته می‌شود.
 (۲) در روش علمی متغیر مورد نظر باید به صورت ذهنی و دقیق تعریف شود.
 (۳) تعریف باید به گونه‌ای باشد که همه افراد با خواندن آن به برداشت یکسانی برسند.
 (۴) جهت یکپارچه‌سازی و شکل‌دهی مفاهیم مشترک از تعریف عملیاتی استفاده می‌شود.

۴۰- اگر از بین عبارت‌هایی مانند «کسی که بذله‌گوست باهوش تر است»، «افرادی که در نقاشی استعداد دارند باهوش تر از دیگرانند» و «ریاضیدانان باهوش‌ترین

افراد هستند» به این تعریف برسیم که «هوش عبارت است از قدرت سازگاری با محیط» در واقع کدام یک از ویژگی‌های روش علمی رعایت شده است؟

- (۱) تعریف عملیاتی (۲) تکرارپذیری (۳) روشن‌سازی موقعیت نامعین (۴) نظام‌دار بودن

۴۱- به ترتیب هدف و شرط تعریف عملیاتی خوب چیست؟

- (۱) یکپارچه‌سازی مفاهیم یکسان - هدفمند بودن تعریف عملیاتی که به نتیجه‌بخش بودن اقدام محقق می‌انجامد.
 (۲) رعایت ضوابط علمی - هدفمند بودن تعریف عملیاتی که به نتیجه‌بخش بودن اقدام محقق می‌انجامد.
 (۳) یافتن مفاهیم علمی - همه افراد با مطالعه تعریف متغیر مورد نظر به برداشت یکسان یا تقریباً یکسانی دست پیدا کنند.
 (۴) شکل‌دهی مفاهیم مشترک - همه افراد با مطالعه تعریف متغیر مورد نظر به برداشت یکسان یا تقریباً یکسانی دست پیدا کنند.

۴۲- در یک آزمایش دانشمندان تلاش کردند میزان تأثیر برنامه‌های خوشونت‌آمیز در بروز رفتارهای ناهنجار در کودکان را مورد بررسی قرار دهند. منظور از

رفتارهای ناهنجار هر رفتاری است که با ارزش‌ها و قوانین پذیرفته‌شده در جامعه مخالفت داشته باشد. طبق آمارهای این آزمایش، کودکان بین ۳ تا ۵

سال، ۷۰ درصد و در سنین ۵ تا ۸ سال ۵۰ درصد از این برنامه‌ها تأثیرپذیری داشته و از خود رفتارهای ناهنجار بروز می‌دادند.

کدام گزینه در ارتباط با پرونده بالا نادرست است؟

- (۱) محققان به تعریف عملیاتی پرداخته و متغیر خود را به خوبی تعریف کرده‌اند.
 (۲) با توجه به بیان دقیق محققان در تعریف متغیر افراد به برداشت تقریباً یکسانی از مفهوم ناهنجاری خواهند رسید.
 (۳) محققان متغیر خود را اندازه‌گیری کرده‌اند؛ یعنی اعداد را به ویژگی‌های اشیاء و افراد نسبت دادند.
 (۴) تعریف عملیاتی و اندازه‌گیری دقیق محققان باعث شد که تکرارپذیری آزمایش برای دیگران ساده‌تر باشد.

۴۳- رابطه میان تعریف عملیاتی و اندازه‌گیری چگونه است و ویژگی یافته‌های به دست آمده از روش علمی چیست؟

- (۱) معکوس - خصوصی نیست بلکه هر فردی با رعایت ضوابط علمی می‌تواند یافته‌های دیگران را تکرار کند.
 (۲) مستقیم - خصوصی نیست بلکه هر فردی با رعایت ضوابط علمی می‌تواند یافته‌های دیگران را تکرار کند.
 (۳) معکوس - به دلیل قواعد و ضوابط روش علمی پیوسته باید در همه علوم به نتایج یکسانی دست یافت.
 (۴) مستقیم - به دلیل قواعد و ضوابط روش علمی پیوسته باید در همه علوم به نتایج یکسانی دست یافت.

۴۴- روان‌شناسی تلاش کرد با آزمایش بر دو گروه از زندانیان به این سؤال پاسخ دهد که «خشونت مأموران در زندان تا چه میزان بر افزایش رفتارهای مجرمانه

زندانیمان مؤثر است؟» وی بر دو گروه از زندانیان شروع به مطالعه کرد؛ گروهی را تحت فشارهای عصبی و خشونت مأموران زندان گذاشت و گروه دوم را

به حال خود رها کرد. پس از گذشت دو ماه وی بدون این‌که به نتیجه قطعی برسد احتمال داد که در گروه اول رفتارهای مجرمانه افزایش یافته است اما او

نمی‌توانست آزمایش را تکرار کند تا به نتایج قطعی برسد. با توجه به این اطلاعات چرا ویژگی تکرارپذیری با اختلال روبه‌رو شده است؟

- (۱) زیرا روان‌شناس نمی‌تواند تعریف دقیقی از متغیرهایی مانند خشونت و رفتارهای مجرمانه ارائه دهد.
 (۲) زیرا اندازه‌گیری مفاهیم و متغیرهای انسانی آزمایش بسیار دشوار است.
 (۳) چون به دلیل رعایت مسائل اخلاقی پژوهش‌های مربوط به انسان با محدودیت‌هایی روبه‌روست.
 (۴) چون در پژوهش‌های مربوط به انسان‌ها یافتن رابطه علی و معلولی بسیار دشوار است.

۴۵- کدام گزینه از دلایل اصلی وجود تعاریف مختلف در روان‌شناسی نیست؟

- (۱) گذر زمان (۲) پیشرفت دانش (۳) زاویه نگاه دانشمندان (۴) تنوع منابع کسب شناخت



۴۶- کدام محدودیت باعث می‌شود روش علمی در روان‌شناسی نتواند به همهٔ مجهولات بشر پاسخ دهد؟

- ۱) رعایت مسائل اخلاقی - پیچیدگی پژوهش‌های مربوط به انسان
- ۲) پیچیدگی پژوهش‌های مربوط به انسان - غیرقابل تکرار بودن پژوهش‌های انسانی
- ۳) غیرقابل تکرار بودن پژوهش‌های انسانی - ناتوانی در یافتن روابط علی و معلولی
- ۴) ناتوانی در یافتن روابط علی و معلولی - رعایت مسائل اخلاقی

۴۷- جامع‌ترین تعریف از روان‌شناسی چیست؟

- ۱) علم مطالعهٔ رفتار و فرایندهای ذهنی
- ۲) علم مطالعهٔ ساختارهای روانی
- ۳) علم مطالعهٔ مغز و نحوهٔ کارکرد آن
- ۴) علم مطالعهٔ بیماری‌های ذهنی و شیوهٔ درمان آن‌ها

۴۸- ملاک تفاوت شناخت و رفتار در روان‌شناسی چیست؟

- ۱) قابلیت مشاهده
- ۲) نظام‌مند بودن رفتار
- ۳) نوع محرک
- ۴) قرارگیری در شناخت پایه و شناخت عالی

۴۹- فرایندهای ذهنی یا همان را از طریق شناسایی می‌کنیم.

- ۱) شناخت - نتایجی که دربردارند
- ۲) فرایندهای رفتاری - نتایجی که دربردارند
- ۳) شناخت - رفتارها
- ۴) فرایندهای رفتاری - رفتارها

۵۰- با توجه به تعریف علم روان‌شناسی هر یک از عبارات زیر در کدام حوزهٔ مطالعات روان‌شناختی قرار می‌گیرند؟

☉ فاطمه با نگاه به آینده به رشتهٔ تحصیلی دانشگاهی‌اش می‌اندیشد.

☉ کودکان حرکت مادر خود را با چشم ردیابی می‌کنند.

- ۱) مطالعهٔ فرایندهای ذهنی - مطالعهٔ شناخت‌ها
- ۲) مطالعهٔ فرایندهای رفتاری - مطالعهٔ رفتارهایی که به طور مستقیم قابل مشاهده‌اند
- ۳) مطالعهٔ شناخت‌ها - مطالعهٔ رفتارها
- ۴) مطالعهٔ رفتارهایی که به طور مستقیم قابل مشاهده‌اند - مطالعهٔ فرایندهای ذهنی

۵۱- معادل لاتین هریک از مفاهیم ادراک و شناخت چیست؟

- ۱) preception - attention ۲) cognition - preception ۳) cognition - attention ۴) attention - preception

۵۲- محیط ما لبریز از محرک‌هاست؛ ما به کمک یک یا چند محرک را انتخاب می‌کنیم و سپس آن را می‌کنیم.

- ۱) احساس - ادراک
- ۲) احساس - توجه
- ۳) توجه - احساس
- ۴) توجه - ادراک

۵۳- فرایند تفسیر محرک‌های انتخاب‌شده چه نام دارد؟

- ۱) توجه
- ۲) ادراک
- ۳) احساس
- ۴) حافظه

۵۴- هر یک از عبارات زیر به کدام مرحله از شناخت اشاره می‌کند؟

«فرایند بازنمایی اطلاعات موجود در حافظه - انتخاب محرک احساس‌شده - مرحلهٔ دریافت و فهم بیشتر»

- ۱) یادآوری - توجه - پردازش
- ۲) تفکر - توجه - پردازش
- ۳) یادآوری - ادراک - حافظه
- ۴) تفکر - ادراک - حافظه

۵۵- این مسئله که نمی‌توان به‌طور همزمان هم به صحبت‌های معلم با دقت گوش داد و در همان حال با دوست خود صحبت کرد، به کدام مرحله از شناخت اشاره دارد؟

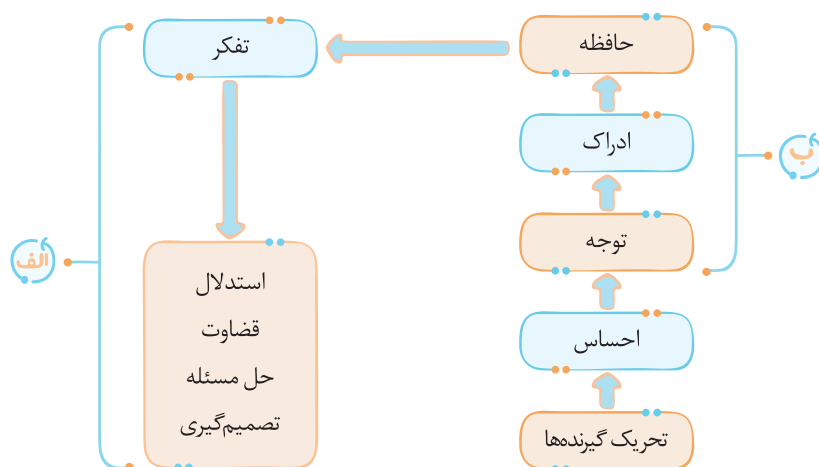
- ۱) ادراک
- ۲) پردازش
- ۳) توجه
- ۴) تفکر

۵۶- کدام گزینه انواع تفکر را شامل می‌شود؟

- ۱) استدلال، قضاوت، حل مسئله و تصمیم‌گیری
- ۲) قضاوت، حل مسئله، ادراک و حافظه
- ۳) حل مسئله، ادراک، استدلال و پردازش
- ۴) تصمیم‌گیری، پردازش، حافظه و استدلال

۵۷- در شکل‌گیری سطوح مختلف شناخت، شناخت پایه به ترتیب شامل کدام گزینه می‌شود؟

- ۱) احساس - توجه - ادراک
- ۲) توجه - ادراک - حافظه
- ۳) احساس - ادراک - حافظه
- ۴) توجه - احساس - ادراک

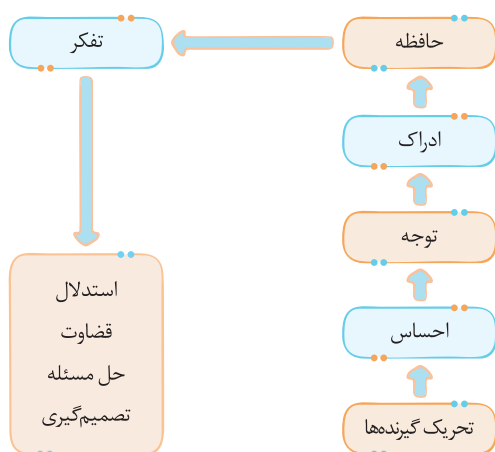


۵۸- با توجه به نمودار روبه‌رو که چگونگی

شکل‌گیری سطوح مختلف شناخت

را نشان می‌دهد، الف و ب کدامند؟

- (۱) شناخت عالی - شناخت پایه
- (۲) شناخت عالی - پردازش
- (۳) شناخت پایه - پردازش
- (۴) شناخت پایه - شناخت عالی



۵۹- با توجه به نمودار مقابل، مجموع کدام مراحل، شناخت نامیده می‌شود؟

- (۱) از تحریک گیرنده‌ها تا تصمیم‌گیری
- (۲) از توجه تا تفکر
- (۳) از توجه تا تصمیم‌گیری
- (۴) از تحریک گیرنده‌ها تا تفکر

۶۰- کدام گزینه جزء شناخت پایه نیست؟

- (۱) توجه (۲) احساس (۳) ادراک (۴) حافظه

۶۱- کدام گزینه در ارتباط با پردازش، اطلاعات نادرستی ارائه می‌دهد؟

- (۱) هرچه از شناخت پایه به سوی شناخت عالی پیش می‌رویم، عمل پردازش پیچیده‌تر می‌شود.
- (۲) کلمه پردازش به معنای دریافت و فهم بیشتر است.
- (۳) معمولاً انسان‌ها در پردازش به یک شیوه عمل می‌کنند؛ زیرا ساختار مغز انسان‌ها یکسان است.
- (۴) هرچه پردازش مفهومی‌تر باشد، شناخت شکل‌گرفته پایدارتر و کارآمدتر خواهد بود.

۶۲- به ترتیب در چه صورتی «شناخت شکل‌گرفته، پایدارتر و کارآمدتر» و «پردازش، پیچیده‌تر» می‌شود؟

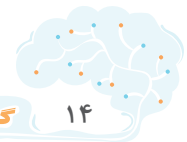
- (۱) هرچه پردازش مفهومی‌تر باشد - هرچه شناخت کامل‌تر و جزئی‌تر باشد
- (۲) هرچه پردازش ادراکی قوی‌تر باشد - هرچه شناخت کامل‌تر و جزئی‌تر باشد
- (۳) هرچه پردازش ادراکی قوی‌تر باشد - هرچه به سوی شناخت عالی پیش برویم
- (۴) هرچه پردازش مفهومی‌تر باشد - هرچه به سوی شناخت عالی پیش برویم

۶۳- هرگاه پردازش صرفاً بر ویژگی‌های حسی مانند اندازه و شکل ظاهری محرک تکیه داشته باشد آن را می‌نامند.

- (۱) پردازش پایه (۲) پردازش ادراکی (۳) پردازش عالی (۴) پردازش مفهومی

۶۴- عبارت **conceptual processing** معادل کدام مفهوم است و کدام گزینه در ارتباط با آن صحیح است؟

- (۱) پردازش ادراکی - صرفاً بر ویژگی‌های حسی مانند شکل ظاهری محرک تکیه دارد.
- (۲) پردازش ادراکی - تحت تأثیر ویژگی‌های کیفی محرک قرار دارد.
- (۳) پردازش مفهومی - تحت تأثیر ویژگی‌های کیفی محرک قرار دارد.
- (۴) پردازش مفهومی - صرفاً بر ویژگی‌های حسی مانند شکل ظاهری محرک تکیه دارد.



۶۵- سارا ۵ ساله و سپیده ۱۷ ساله با هم خواهند و به همراه مادرشان برای خرید لباس به فروشگاه رفته‌اند. سارا با دیدن لباس قرمزی بر خرید آن اصرار دارد اما سپیده لباس را از نظر جنس، کیفیت و قیمت بررسی می‌کند و سپس تصمیم به خرید می‌گیرد. با توجه به این اطلاعات، پردازش سارا و سپیده چه تفاوتی با یکدیگر دارند؟

(۱) پردازش سارا مفهومی و پردازش سپیده ادراکی است.

(۲) سارا تحت تأثیر ویژگی‌های کیفی قرار دارد.

(۳) هر دو به یک روش پردازش کرده‌اند اما پردازش سپیده کامل‌تر است.

(۴) شناخت سپیده کارآمدتر و پایدارتر از سارا است.

۶۶- علی یک اسکناس ده هزار تومانی دارد اما آن را با دوستش امیر که ۴ اسکناس هزار تومانی دارد معاوضه می‌کند؛ پردازش علی از چه نوعی است؟

(۱) پردازش ادراکی؛ زیرا او تحت تأثیر ویژگی‌های کمی است.

(۲) پردازش مفهومی؛ زیرا او به ویژگی‌های کیفی توجه کرده است.

(۳) پردازش ادراکی؛ زیرا او به ویژگی‌های کیفی توجه کرده است.

(۴) پردازش مفهومی؛ زیرا او تحت تأثیر ویژگی‌های کمی است.

۶۷- عالی‌ترین مرتبه شناخت چیست و با بازنمایی اطلاعات در مرحله حافظه با کدام سطح از شناخت روبه‌رو می‌شویم؟

(۱) حل مسئله - یادآوری (۲) تصمیم‌گیری - تفکر (۳) قضاوت - تفکر (۴) استدلال - یادآوری

۶۸- چه تعداد از افراد زیر حل مسئله و تصمیم‌گیری کارآمدتری خواهند داشت؟

(الف) مینا که برای کنکور مطالعه می‌کند که دو ساعت مطالعه با تمرکز بهتر از شش ساعت مطالعه طوطی‌وار است.

(ب) علی برای انتخاب مدرسه خود مواردی مثل اردوهای تفریحی، مساحت حیاط مدرسه و کیفیت میز کلاس را مدنظر قرار می‌دهد.

(ج) آتنا برای انتخاب کارمندان خود ویژگی‌هایی مانند نظم، سرعت و دقت را در اولویت قرار داده است.

(د) سعید برای خرید مایحتاج روزانه همیشه به تبلیغات تلویزیونی اعتماد می‌کند.

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۶۹- در مراحل اولیه پژوهش اکثر محققان از چه شیوه‌ای برای جمع‌آوری اطلاعات استفاده می‌کنند؟ علت آن چیست؟

(۱) مصاحبه - امکان پذیر نبودن بررسی آزمایشگاهی (۲) مشاهده - امکان پذیر نبودن بررسی آزمایشگاهی

(۳) مصاحبه - راحت‌تر و در دسترس بودن نسبت به سایر روش‌ها (۴) مشاهده - راحت‌تر و در دسترس بودن نسبت به سایر روش‌ها

۷۰- ویژگی‌های یک مشاهده کاربردی و مفید برای پژوهش‌های علمی کدام است؟

(۱) ثبت دقیق رخدادها - دوری از پیش‌داوری (۲) دوری از پیش‌داوری - نظام‌دار بودن

(۳) هدفمند بودن - ثبت دقیق رخدادها (۴) نظام‌دار بودن - هدفمند بودن

۷۱- چه زمانی محقق از پرسش‌نامه استفاده می‌کند؟

(۱) زمانی که امکان پیش‌داوری از سوی آزمایندگان وجود دارد. (۲) زمانی که مشاهده مستقیم امکان پذیر نیست.

(۳) زمانی که محقق می‌خواهد افراد معدودی را بررسی کند. (۴) زمانی که متغیر تحقیق تنها یک مورد است.

۷۲- در کدام روش محقق بعد از شنیدن پاسخ، سؤال بعدی را سازمان می‌دهد و ویژگی آن چیست؟

(۱) آزمون - هدفمند و سازمان‌یافته (۲) مصاحبه - دوری از پیش‌داوری (۳) مصاحبه - هدفمند و سازمان‌یافته (۴) آزمون - دوری از پیش‌داوری

۷۳- کدام یک از روش‌های جمع‌آوری اطلاعات بسیار وقت‌گیر بوده و نیازمند آموزش‌های ویژه است؟

(۱) آزمون (۲) پرسش‌نامه (۳) مشاهده (۴) مصاحبه

۷۴- افراد عادی جامعه بیشتر از هر روشی با استفاده از مواجه شده‌اند؛ در این روش

(۱) آزمون‌های روان‌شناختی - امکان دریافت اطلاعات عمیق روان‌شناختی وجود دارد.

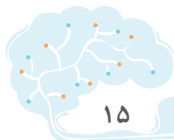
(۲) پرسش‌نامه - از نتایج باید با احتیاط استفاده شود.

(۳) آزمون‌های روان‌شناختی - ویژگی‌های روان‌شناختی به صورت کمی درمی‌آیند.

(۴) پرسش‌نامه - محقق از خود فرد درباره رفتار یا افکار خاص او سؤال می‌پرسد.

۷۵- هدف استفاده از آزمون در جمع‌آوری اطلاعات چیست؟

(۱) جلوگیری از پیش‌داوری (۲) کمی کردن اطلاعات (۳) نظام‌دار کردن پژوهش (۴) اخذ اطلاعات عمیق



۷۶- کدام یک از عبارات زیر نکاتی است که باید حین انجام یک آزمون به آن توجه ویژه شود؟

(الف) آزمون‌ها باید دقیقاً چیزی را اندازه‌گیری کنند که برای آن ساخته شده‌اند.

(ب) آزمون‌ها در دفعات متعدد اجرا باید نمره یکسان یا تقریباً یکسانی به ما بدهند.

(ج) ثبت دقیق اطلاعات در مراحل اجرای یک آزمون نتیجه نهایی را قابل اعتمادتر می‌کند.

(د) اجرای آزمون نیازمند آموزش ویژه بوده و در حین انجام آزمون باید به نکات اخلاقی توجه خاص شود.

(۱) الف - د (۲) ب - ج (۳) ج - ب (۴) ب - الف

۷۷- به ترتیب هر یک از افراد زیر برای مطالعه رفتار مجرمان بعد از جلسه دادگاه از چه روشی برای جمع‌آوری اطلاعات استفاده کرده‌اند؟

⊙ محقق الف در یک اتاق خلوت با او مشغول صحبت می‌شود.

⊙ محقق ب با نصب دوربین در اتاق مجرم کار پژوهش را آغاز می‌کند.

⊙ محقق ج تحقیق خود را با سؤال کردن از هم‌اتاقی‌های او شروع می‌کند.

(۱) مصاحبه - آزمون - پرسش‌نامه (۲) پرسش‌نامه - آزمون - پرسش‌نامه (۳) پرسش‌نامه - مشاهده - مصاحبه (۴) مصاحبه - مشاهده - مصاحبه

۷۸- در یک پژوهش محققان می‌خواستند متوجه شوند که آیا کودکان می‌توانند با چشم بسته مادر خود را تشخیص دهند یا خیر. به همین منظور چشم کودکی

را بسته و او را در اتاقی که چندین زن در آن بودند قرار دادند کودک بعد از لمس چندین زن توانست مادر خود را از روی ویژگی‌های ظاهری مثل قد موها، فرم

بینی و ... تشخیص دهد. در این پژوهش از چه روشی برای جمع‌آوری اطلاعات استفاده شده است؟ برای استفاده از این روش باید به چه نکته‌ای توجه کرد؟

(۱) آزمون - محققان در استفاده از این شیوه باید به نکات اخلاقی توجه کنند.

(۲) آزمون - استفاده از آزمون‌ها، چگونگی اجرا و تفسیر آن باید به همراه سایر روش‌ها باشد.

(۳) مشاهده - مشاهده باید همراه با ثبت دقیق و به دور از پیش‌داوری باشد.

(۴) مشاهده - این روش بسیار وقت‌گیر و نیازمند آموزش‌های ویژه است.

۷۹- به کدام دلیل توصیف و تبیین پدیده‌های روان‌شناختی دشوار است؟

(۱) روان‌شناسی علم دقیق‌تری است.

(۲) پدیده‌های روان‌شناختی گسترده‌تر هستند.

(۳) روان‌شناسی علم پدیده‌های روانی ناخوش است.

(۴) پدیده‌های روان‌شناختی تحت تأثیر علت‌های متعدد است.

۸۰- شناسایی «مهم‌ترین علل شکست تحصیلی» به کدام مفهوم اشاره دارد؟

(۱) تبیین

(۲) توصیف

(۳) کنترل

(۴) پیش‌بینی

۸۱- کدام گزینه، عبارت «گذشت زمان باعث تضعیف حافظه شود.» را توصیف می‌کند؟

(۱) اصل

(۲) مسئله

(۳) فرضیه

(۴) نظریه

۸۲- عبارت «افراد باهوش در زندگی موفق‌ترند.» بیانگر چه سطحی از بررسی رفتار انسان است؟

(۱) پیش‌بینی

(۲) ارزشیابی

(۳) توصیف

(۴) تبیین

۸۳- کدام گزینه، رابطه علت و معلولی را نشان می‌دهد؟

(۱) بین قد و وزن افراد رابطه وجود دارد.

(۲) اندازه پا به اندازه قد فرد بستگی دارد.

(۳) از روی نمره ریاضی می‌توان نمره فیزیک را پیش‌بینی کرد.

(۴) روش تدریس فعال به یادگیری بیشتر دانش‌آموزان کمک می‌کند.

۸۴- پژوهشگری قصد دارد تأثیر آموزش «مسئولیت‌پذیری» را بر «رفتار جامعه‌پسند» در نوجوانان بررسی کند، مناسب‌ترین روش تحقیق برای این موضوع، کدام است؟

(۱) همبستگی

(۲) آزمایشی

(۳) موردپژوهی

(۴) مشاهده طبیعی

۸۵- محققی به دنبال بررسی «تأثیر نوع ورزش بر میزان مشارکت جمعی دانش‌آموزان» است. این محقق قصد دارد، مشارکت جمعی را به صورت دقیق

اندازه‌گیری کند. موفقیت وی به چه چیزی بستگی دارد؟

(۱) شروع با طرح مسئله

(۲) تعریف عملیاتی متغیر

(۳) استفاده از روش علمی

۸۶- کدام مورد، از محدودیت‌های روش مشاهده محسوب می‌شود؟

(۱) عدم کنترل آزمایشگر روی رفتار

(۲) اندازه‌گیری رفتار در شرایط مصنوعی

(۳) عدم آگاهی شرکت‌کنندگان در مشاهده

(۴) به‌دست آوردن اطلاعات کمتر در مقایسه با شرایط آزمایشی

۸۷- اعتماد افراطی به یافته‌ها، در کدام یک از منابع کسب شناخت دیده می‌شود؟

(۱) روش علمی

(۲) صاحب‌نظران

(۳) روش عقلی

(۴) روش شهودی



درس اول

روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه

مقدمه

قبل از شروع درس و تعریف علم شیرین روان‌شناسی، چند تا سوال مطرح می‌کنیم:

- ❶ چرا هنگام مطالعه، حواسمان مدام پرت می‌شود؟
 - ❷ چرا مطالعه با فاصله زمانی، بهتر از مطالعه بدون فاصله زمانی است؟
 - ❸ عوامل مؤثر بر فراموشی چیست؟
 - ❹ چرا یک فرد وقتی که در جمع قرار می‌گیرد، متفاوت از سایر موقعیت‌ها عمل می‌کند؟
 - ❺ افرادی که مکرر و بدون دلیل موجه، تن به جراحی زیبایی می‌دهند، در زیبایی بدنشان نقص دارند یا تصور نادرستی از زیبایی دارند؟
 - ❻ تماشای برنامه‌های خشونت‌آمیز رسانه‌ها چه تأثیری بر پرخاشگری کودکان دارد؟
- برای پاسخ علمی به این پرسش‌ها باید به علم روان‌شناسی مراجعه کنیم. پاسخ دقیق به این پرسش‌ها دغدغه روان‌شناسان است. به نمونه زیر که برای بیان اهمیت ویژگی‌های روان‌شناختی در عملکرد انسان طرح شده، توجه کنید:

فرض کنید در یک همایش علمی، هزار نفر از باتجربه‌ترین جراحان مغز و اعصاب دنیا، قصد‌گزینش ده نفر از بهترین جراحان را دارند. در این همایش هر یک از آن‌ها تجربه و دانش خود را به دیگران همکاران عرضه می‌کند. در نهایت، بعد از مباحثه و مناظره فراوان ده نفر برتر انتخاب می‌شوند. به نظر شما اگر دلایل موفقیت این ده نفر را از آن‌ها بپرسیم چه میزان فقط به دانش پزشکی خود اشاره می‌کنند؟ آیا برتری و پیشرفت آن‌ها فقط به دانش تخصصی‌شان مربوط است؟ خیر! پیشرفت هر یک از آن‌ها تابع عوامل مختلفی همچون میزان تلاش و سختکوشی، روحیه خستگی‌ناپذیر، شیوه مطالعه و پژوهش، ویژگی‌های شخصیتی، منظم بودن و ... نیز بوده است.

منابع کسب آگاهی و معرفت

قبل از تعریف «علم تهری» و «روان‌شناسی» بهتره اول با منابع کسب آگاهی و معرفت آشنا بشیم.

- ❶ انسان‌ها در پاسخ به سؤال‌های خود و برای کسب شناخت، از منابع گوناگونی استفاده می‌کنند.

به مثال زیر توجه کنید:

از چهار نفر می‌پرسیم: آیا جهان نظم دارد؟ فرد اول با استناد به آیات الهی و سخن و عمل بزرگان دین پاسخ می‌دهد که جهان منظم و با قاعده است؛ فرد دوم با روش‌های شهودی و دریافت درونی، به منظم بودن جهان شناخت پیدا می‌کند. فرد سوم با توجه به استدلال‌های منطقی و دلایل فلسفی جهان را قاعده‌مند می‌داند. فرد چهارم تلاش می‌کند با روش‌های تجربی و مثال‌های مختلف به این سؤال پاسخ دهد؛ مثلاً می‌گوید: اگر کره زمین چند کیلومتر دورتر یا نزدیک‌تر به خورشید می‌بود، امکان حیات در زمین وجود نمی‌داشت؛ بنابراین حتماً جهان هستی نظم و انضباط دارد.

هر یک از منابع آگاهی و معرفت، روش‌های خاص و متناسب با خود را داشته و از آن‌ها برای پاسخ به مسئله موردنظر استفاده می‌شود.

نکته نباید منابع چهارگانه شناخت را در مقابل یکدیگر قلمداد کرد بلکه آن‌ها چهار منبع مختلف برای آگاهی از جنبه‌های مختلف عالم هستی و خلقت هستند که اگرچه هر یک ویژگی‌های خاص خود را دارند، ولی می‌توانند تکمیل‌کننده جنبه‌های مختلف آگاهی و معرفت باشند.

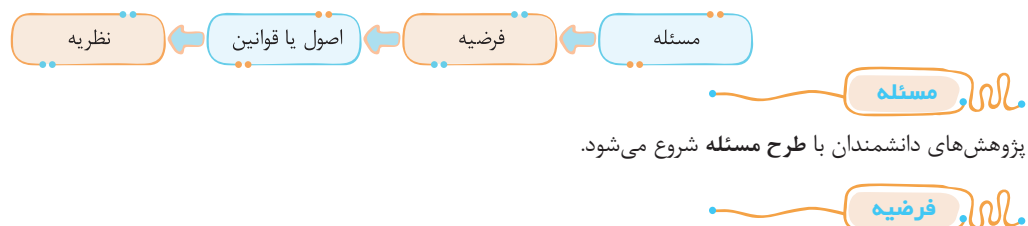


علم تجربی چیست؟

علم تجربی یکی از منابع کسب آگاهی و معرفت است و از روش‌ها و ابزارهای دقیق و قابل اندازه‌گیری برای بررسی موضوع مورد مطالعه استفاده می‌کند. منظور از علم در روان‌شناسی نیز علم تجربی است. در علوم تجربی با کمک مشاهده و روش‌های مختلف، رابطه بین پدیده‌های طبیعی بررسی می‌شود.

در علوم تجربی برخی مفاهیم مانند مسئله، فرضیه، نظریه کاربرد فراوانی دارند.

در نمودار زیر، پیوستگی مراحل آمده است:



تعریف فرضیه پاسخ اولیه و تا حد ممکن سنجیده به مسئله‌های علمی

- دانشمندان با توجه به دانش و تجربه‌های قبلی و همچنین با استفاده از قوه تخیلشان سعی در ارائه پاسخ‌های اولیه و تا حد ممکن سنجیده به مسائل علمی دارند.
- فرضیه پاسخ اولیه پژوهشگران به مسئله‌های علمی است.
- فرضیه‌ها می‌توانند ضمن این‌که در پاسخ به یک سؤال بیابند، باعث طرح سؤال‌های دیگر هم بشوند.
- فرضیه‌ها در صورت پذیرفته شدن به قانون یا اصل تبدیل می‌شوند.
- برای پذیرش پاسخ‌های اولیه ارائه شده به مسئله‌های علمی و تأیید یک فرضیه، باید آن پاسخ‌ها را بر اساس مشاهدات تجربی، بیازماییم و نتیجه را با یافته‌های مقبول در علم تجربی، مطابقت دهیم. پس از بررسی اگر مطابقت و همخوانی وجود نداشته باشد، پاسخ ارائه شده پذیرفته نمی‌شود.



نکته باید در نظر داشت که معتبر بودن و پذیرفته شدن پاسخ، لزوماً به معنای درست و واقعی بودن آن پاسخ نیست، بلکه ممکن است پاسخی که اکنون مورد قبول واقع شده و علمی است، پس از مدتی به دلیل آگاهی از نادرستی آزمایشات قبلی و یا به دلیل تغییر در پیش‌فرض‌های دانشمندان، کنار گذاشته شده و نادرست تلقی گردد.

مثال «گذشت زمان بر پایداری حافظه چه تأثیری دارد؟» گذشت زمان و عدم استفاده از مطالبی که به حافظه وارد شده، دوام آن‌ها را کم‌رنگ می‌کند. با توجه به این تجربیات، پاسخ اولیه‌ای به این سؤال می‌دهیم: «گذشت زمان باعث تضعیف حافظه می‌شود.» این گزاره فرضیه نام دارد که می‌تواند درست یا غلط باشد. این فرضیه را دانشمندان می‌آزمایند تا به درستی آن پی ببرند که در صورت تأیید «تأثیر گذشت زمان به حافظه» به عنوان یک اصل یا قانون پذیرفته می‌شود. برای تشخیص یک فرضیه، باید این ویژگی‌ها را در آن بیابیم: ۱) جمله خبری باشد. ۲) قابلیت صدق و کذب داشته باشد.

نظریه

تعریف نظریه مجموعه‌ای منسجم از اصول و قوانین علمی درباره یک موضوع

برای مثال حافظه علاوه بر گذشت زمان، تابع اصول و قوانین دیگری هم هست. وقتی همه اصول حافظه کنار یکدیگر بیایند «نظریه‌های فراموشی» را شکل می‌دهند که یکی از نظریه‌های متعدد در روان‌شناسی است.

اهداف علم روان‌شناسی

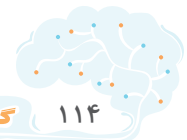
- ۱) توصیف
- ۲) تبیین
- ۳) پیش‌بینی
- ۴) کنترل

موضوع پژوهش است.

اهداف علم روان‌شناسی مانند سایر علوم تجربی



توصیف	تبیین	پیش‌بینی و کنترل
<p>تعریف: بیان روشن و تا حد ممکن دقیق از «چیستی مفهوم و موضوعی» که قصد مطالعه و بررسی آن را داریم.</p> <p>توصیف به چیستی مربوط می‌شود.</p> <p>مثال در روان‌شناسی و قبل از ورود به بررسی رفتارهای «انسان» و یا پیش از ورود به بررسی «هوش» یا «حافظه» اول باید بدانیم که با چه توصیفی از انسان یا هوش یا حافظه، قصد داریم به بررسی آن‌ها بپردازیم.</p> <p>چگونگی توصیف هر دانشمند از یک موضوع یا پدیده، تأثیر بسیار زیادی در مواجهه با آن موضوع و بررسی علمی آن دارد.</p>	<p>تعریف: بیان چرایی اتفاق افتادن یک پدیده</p> <p>هر دانشمند زمانی که یک پدیده را تبیین می‌کند، در حال بیان علل اتفاق افتادن آن پدیده در جهان است.</p>	<p>موفقیت در رسیدن به پیش‌بینی و کنترل، به چگونگی توصیف و تبیین پدیده مورد مطالعه بستگی دارد.</p> <p>مثال اگر بدانید که یک ماده شیمیایی خاص، چه ویژگی‌هایی دارد (توصیف) و چرا در ترکیب با ماده‌ای دیگر، چنین واکنشی می‌دهد (تبیین) خواهید توانست آن واکنش را در زمان و موقعیتی دیگر، پیش‌بینی و یا حتی تحت کنترل خود درآورید.</p> <p>آن‌گونه که پیش‌بینی و کنترل در علوم دیگر سهل و آسان است، در علم روان‌شناسی نیست.</p>



مثال فردی که انسان را تنها موجودی جسمانی می‌بیند، بسیار متفاوت از فردی که انسان را دارای ابعاد مختلفی فراتر از بدن جسمانی می‌بیند، به مطالعه و پژوهش علمی دربارهٔ انسان خواهد پرداخت.

دانشمندان سعی می‌کنند تا در توصیف موضوعات و پدیده‌های مختلف، دقیق و بی‌طرف باشند، با وجود این، روان‌شناسان همانند سایر دانشمندان تجربی، غالباً تحت تأثیر پیش‌فرض‌ها، نظریات پذیرفته شده در هر علم، ارزش‌ها و همچنین جهت‌گیری‌های موجود در ذهن خود هستند که این امر، بر مشاهده و دقت آن‌ها تأثیر جدی می‌گذارد.

همیشه این احتمال وجود دارد که برای یک موضوع یا پدیده، تبیین‌های متفاوت و در عین حال صحیحی وجود داشته باشد (مثلاً چند نوع تبیین مختلف تجربی یا تبیین عقلی یا تبیین دینی یا ...) بنابراین نباید با دست یافتن به یک تبیین خاص، تبیین‌های محتمل یا صحیح دیگر را رد کنیم.

مهم‌ترین دلیل دشواری پیش‌بینی و کنترل در علم روان‌شناسی، پیچیدگی و دشواری توصیف و تبیین در موضوعات مختلف این علم است.

مثال انسان و رفتارهای او به عنوان موضوعی برای بررسی‌های علمی در روان‌شناسی، دارای ابعاد و ویژگی‌های مختلف و بسیار پیچیده‌ای است. انسان علاوه بر آن که جسم و بدن دارد، دارای ابعاد غیرجسمانی هم هست که با بدن در ارتباط تنگاتنگی است. این امر باعث می‌شود که توصیف دقیق از موضوعات مختلف در انسان، مانند هوش، عواطف، شناخت، اراده، خود و ...، بسیار دشوار گردد و در نتیجه تبیین‌های متفاوتی از این موضوعات و مانند آن‌ها، در روان‌شناسی می‌بینیم.

مثال در علم فیزیک پیش‌بینی انبساط فلز به وسیلهٔ گرما امر دشواری نیست ولی پیش‌بینی انگیزهٔ پیشرفت به مراتب دشوارتر است. چرا؟ چون تحت تأثیر عوامل مختلفی است که به راحتی نمی‌توان آن‌ها را توصیف و تبیین کرد.

پیش‌بینی و کنترل موضوعی که توصیف و تبیین روشن‌تری داشته باشد، آسان‌تر است. پس رابطه‌شون مستقیمه یعنی هرچه میزان شفافیت توصیف و تبیین بالاتر باشه، پیش‌بینی و کنترل ساده‌تر میشه و برعکس.

مثال برای این‌که تفاوت توصیف و تبیین رو بهتر بفهمید، به این دو تا جمله فکر کنید،

۱) حافظه یعنی قدرت یادآوری و بازشناسی خاطرات گذشته

۲) تکرار به موقع خاطرات موجب تحکیم حافظه می‌شود.

فب فکر کردید؟ بله درسته!

جمله شماره ۱) به «چیستی» حافظه پرداخته و آن را توصیف کرده است. (حافظه چیست؟ حافظه یعنی قدرت ...)

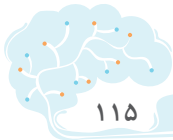
جمله شماره ۲) به «چرایی» تحکیم حافظه با تکرار به موقع خاطرات پرداخته و آن را تبیین کرده است. (چرا حافظه تحکیم می‌شود؟ تکرار به موقع ...)

روش علمی

تعریف روش علمی فرآیند جست‌وجوی با قاعده و نظام‌دار برای مشخص کردن یک موقعیت نامعین. این تعریف کاربردی‌ترین تعریف روش علمی است.

رکن اساسی روش علمی یا همان روش تجربه، مشاهده و تجربه است.

روش‌های ارائه شده، در علم تجربی، تنها در حیطهٔ امور مشاهده‌پذیر، قابل اجرا و معتبر هستند و نمی‌توان از آن‌ها در حیطهٔ امور غیرقابل مشاهده با حواس پنج‌گانه استفاده کرد.



- ❶ برخی دانشمندان علوم تجربی در این زمینه دچار اشتباه شده و با ورود به حیطه موضوعاتی که امکان مشاهده مستقیم و تجربی آن‌ها وجود ندارد، به اظهار نظر درباره چنین موضوعاتی می‌پردازند. با کمال تعجب گاهی دیگر منابع آگاهی و معرفت یا تبیین‌های ارائه شده بر اساس آن‌ها را نادرست معرفی می‌کنند.
- نکته** تنها چیزی که علم تجربی در مواجهه با مسائل غیرقابل مشاهده می‌تواند ادعا کند، «نمی‌دانم» است و برای کسب معرفت و دانش درباره موجودات غیرقابل مشاهده (غیرمحسوس)، باید از تبیین‌های مستند به دیگر منابع معرفتی استفاده کرد.
- بنابراین اگرچه یک موضوع غیرقابل مشاهده، قابلیت بررسی‌های تجربی را نداشته و نمی‌توان در آن، گزاره‌های تجربی و علمی بیان کرد، اما گاهی می‌توان با استناد به منابع و روش‌های دیگر کسب آگاهی و معرفت، گزاره‌های صحیح و معتبری را درباره آن موضوع بیان نمود.
- ❷ هر نظریه علمی که بر اساس مشاهده و تجربه شکل گرفته است، خود بر نظریات و مبانی غیرتجربی (یعنی سه حیطه دیگر آگاهی و معرفت: مبانی دینی و الهیاتی یا مبانی عقلی یا برداشت‌های درونی) تکیه داشته و با تغییر در آن‌ها، فرضیات و نظریات مطرح شده در علم تجربی نیز تغییر خواهد کرد.

❶ به جریان یک عمل اشاره دارد.	فرآیند	توضیحات واژه‌های موجود در تعریف روش علمی	
❷ تعریف: به جریان رسیدن به هدف وقتی از مبدأ به سوی مقصد در حال حرکت هستیم، فرآیندمی‌گوییم.	در جست‌وجوی چیزی بودن		
❸ در روش علمی همواره به دنبال جست‌وجوی چیزی هستیم؛ در جست‌وجوی چیزی بودن باعث می‌شود تا روش علمی، هدفمند باشد.			
❹ گاهی بدون هدف اقدامی صورت می‌گیرد که در این صورت اقدام محقق‌شده، به دلیل توجه نداشتن به هدف مشخص، نتیجه‌بخش نخواهد بود.	چیزی بودن		
❺ روش علمی تابع قواعد مشخصی است که به صورت منظم طی می‌شود.	نظام‌دار بودن		
❻ مهم‌ترین تفاوت دانشمند با فرد عادی در این است که هرچند هر دو با مسئله مواجه می‌شوند، اما مواجهه دانشمند برخلاف فرد عادی، منظم و قاعده‌مند است.			
❼ دانشمندان به دنبال ابهام‌زدایی و روشن‌سازی هستند.	موقعیت نامعین		
❽ دانشمند با طرح مسئله، موقعیت‌های ناشناخته و مجهول را شناسایی می‌کند و سپس با روش‌های تجربی، سعی می‌کند تا به آن‌ها پاسخ داده و این موقعیت‌ها را روشن سازد.			
❾ روشن‌سازی موقعیت نامعین همانند نور در شب تاریک است؛ هرچه بر شدت نور افزوده می‌شود، از مقدار تاریکی کاسته می‌شود.			

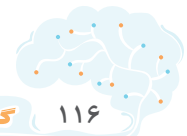
ویژگی‌های روش علمی

- ❶ روش علمی روش مورد نظر روان‌شناسان تجربی است.

- ویژگی‌های روش علمی (روش مورد نظر روان‌شناسان)
- ۱) تعریف عملیاتی
 - ۲) تکرارپذیری

- ❶ در روش علمی با دو مفهوم متغیر و تعریف عملیاتی زیاد مواجه می‌شویم.
- ❷ در یک آزمایش تجربی «متغیر» هر چیزی است که تغییر می‌کند.
- مثال** فرض کنید می‌خواهید ارتباط نمرات درس یک دانش‌آموز را با میزان استراحت شبانه‌روزی او بررسی کنید. در این پژوهش، «نمره» و «میزان استراحت» مقادیر مختلفی (از صفر تا بیست در «نمره» و از صفر تا ۲۴ ساعت در «میزان استراحت») را شامل می‌شود. بنابراین، نمره و میزان استراحت، متغیرهای پژوهش شما هستند.

تعریف عملیاتی در روش علمی و برای انجام یک آزمایش صحیح و همچنین سهولت در اندازه‌گیری‌ها، باید متغیرهای مورد نظر، به شکل دقیق، شفاف و قابل اندازه‌گیری، تعریف شوند. به تعریفی از متغیر که این ویژگی‌ها را داشته باشد، تعریف عملیاتی می‌گویند.



- نکته** تعریف عملیاتی باید به گونه‌ای باشد که همه افراد با مطالعه آن به برداشت یکسان و یا تقریباً یکسانی برسند.
- مثال** «هوش» از جذاب‌ترین واژه‌های روان‌شناسی است که همگان تعریف واحدی از آن ندارند.
- ممکن است فردی شخص بذله‌گو را باهوش تلقی کند، فرد دیگری کسی را که استعداد خاصی در نقاشی دارد، باهوش می‌داند و یا فردی که به زیبایی سخن می‌گوید باهوش بنامد.
- در این حالت و برای رسیدن به مفهومی مشترک از هوش در آزمایش‌ها از تعریف عملیاتی استفاده می‌شود.
 - در ادامه مثال بالا، برای تعریف هوش می‌توان گفت: «هوش عبارتست از قدرت سازگاری با محیط» و به عبارت دقیق‌تر منظور از هوش، عددی است که با اجرای «آزمون سازگاری» به دست می‌آید.
 - تعریف عملیاتی در علم روان‌شناسی کاری دشوار است.
 - برای واژه‌های جرم، اتم، کلسترول، سوخت و ساز و هورمون می‌توان تعریف بسیار دقیقی ارائه داد ولی ارائه تعریف دقیق برای واژه‌های اضطراب، پیشرفت تحصیلی، تصمیم‌گیری، استدلال و قضاوت بسیار دشوار است.
 - یافته‌های به دست آمده از روش علمی، شخصی نیست بلکه هر دانشمند با رعایت ضوابط علمی، می‌تواند یافته‌های دیگران را تکرار کند.
 - اگرچه ممکن است بسیاری از انسان‌ها با روش‌هایی منحصر به فرد، مسائلی را حل کنند، اما اگر پاسخ آن‌ها به وسیله دیگران قابل تکرار نباشد، در مجموعه روش علمی قرار نمی‌گیرد.
 - همه علوم به یک میزان دارای یافته‌های تکرارپذیر نیستند.
- مثال** فیزیکدانی که موضوع پژوهش او اجسام بی‌جان است، می‌تواند به یافته‌های یکسانی در آزمایش‌های متعدد تأثیر گرما بر فلز برسد، اما چنین چیزی در علمی مانند روان‌شناسی بسیار دشوار است.
- ۲** تکرارپذیری
- دلیل دشواری رسیدن به یافته‌های یکسان در روان‌شناسی **۱** پیچیدگی پژوهش‌های مربوط به انسان **۲** رعایت مسائل اخلاقی **۳** تأثیر ارزش‌ها در نگاه و تفسیر پدیده‌های انسانی و ... است.
 - در نتیجه: روش‌های تجربی و علمی، همواره با محدودیت‌هایی در تبیین پدیده‌های انسانی مواجه بوده و نمی‌تواند پاسخ بسیاری از پرسش‌های بشر را بدهد.

تعریف روان‌شناسی

- بین روان‌شناسان برای علم روان‌شناسی تعریف واحدی وجود ندارد.
- ۱** گذشت زمان **۲** تغییر در مبانی و پیش‌فرض‌های علم **۳** تغییر در نیازهای فرهنگی و اجتماعی و زیستی و **۴** افزایش اطلاعات در هر علم، موجب تغییر در توصیف و تبیین‌های موجود در یک علم می‌شود.
- در نتیجه گاهی در برخی مسائل علمی و یا حتی تعریف یک علم، نمی‌توان به یک نظریه واحد یا دیدگاهی منسجم دست یافت.

تعریف روان‌شناسی علم مطالعه رفتار و فرایندهای ذهنی (شناخت). این تعریف، جامع‌ترین تعریف علم روان‌شناسی است.

- ۱** رفتار
- توضیحات واژه‌های اصلی به‌کاررفته در تعریف روان‌شناسی**
- تعریف: به هر نوع فعالیت مورد مشاهده جاندار، «رفتار» می‌گویند.
 - مثال** حرکت جمعی پرندگان، لانه‌سازی برخی حیوانات، راه رفتن انسان‌ها، غذا خوردن، خوابیدن و ...
 - نکته** مطالعه رفتار محدود به انسان نیست و در بسیاری از آزمایش‌ها، تفاوت جدی و بنیادی میان انسان و حیوان گذاشته نمی‌شود.



- فرایندهای ذهنی از اموری هستند که به شکل مستقیم قابل مشاهده نیستند.
- فرایندهای ذهنی را به واسطه آثار و کارکردهای قابل مشاهده آن‌ها، مورد مطالعه تجربی قرار می‌دهیم.
- مثال** شما بیست اسلاید به دوستان ارائه می‌کنید. بعد از ارائه همه تصاویر از او می‌خواهید تا با دیدن تصادفی اسلایدها، اسلاید هفتم و هشتم را به شما نشان دهد. پاسخ موفقیت‌آمیز فرد نشان‌دهنده حافظه است که از جمله فرایندهای ذهنی است که به صورت غیرمستقیم بررسی شده است.
- امروزه از فرایندهای ذهنی با واژه شناخت تعبیر می‌شود.

۲ فرایندهای ذهنی

توضیحات واژه‌های اصلی
به کاررفته در تعریف
روان‌شناسی

مثال به مثال‌های زیر توجه کنید:

کدوم یکی به صورت مستقیم (رفتار) و کدوم به طور غیرمستقیم (شناخت) قابل مشاهده‌س؟

- حسین با دیدن دوستش به سمت او می‌رود. — مستقیم (رفتار)
- فاطمه با نگاه به آینده، به رشته تحصیلی دانشگاهی‌اش می‌اندیشید. — غیرمستقیم (شناخت)
- کودکان حرکت مادران را با چشم ردیابی می‌کنند. — مستقیم (رفتار)
- تصاویر زیبای معابر شهری، احساس خوشایندی به شهروندان می‌دهد. — غیرمستقیم (شناخت)

شناخت چیست؟

روان‌شناسی نوین در تبیین موضوعات مورد مطالعه، با واژه شناخت، بسیار سروکار دارد.

تعریف دقیق و سلسله مراتبی شناخت:

تعریف احساس محیط ما لبریز از محرک‌های مختلف است. این محرک‌ها گیرنده‌های حسی همچون گوش و چشم را تحریک می‌کنند که به نتیجه آن احساس می‌گویند.

تعریف ادراک به کمک توجه یک یا چند محرک احساس شده را انتخاب می‌کنیم؛ سپس محرک انتخاب شده را تعبیر و تفسیر می‌کنیم. به فرایند تفسیر و معنا بخشی به محرک‌های انتخابی ادراک گفته می‌شود؛ مثل این‌که آن چه الان در مقابل خود احساس می‌کنم، یک کتاب یا خودکار است.

تفسیرهای ما در محفظه‌ای به نام حافظه نگهداری می‌شود.

انسان‌ها سعی می‌کنند از اطلاعات خام موجود در حافظه، استنباط‌های زیادی داشته باشند و به مراتب بالاتر شناخت دست یابند.

تعریف تفکر فرایند استفاده از اطلاعات موجود در حافظه، تفکر نام دارد.

استدلال

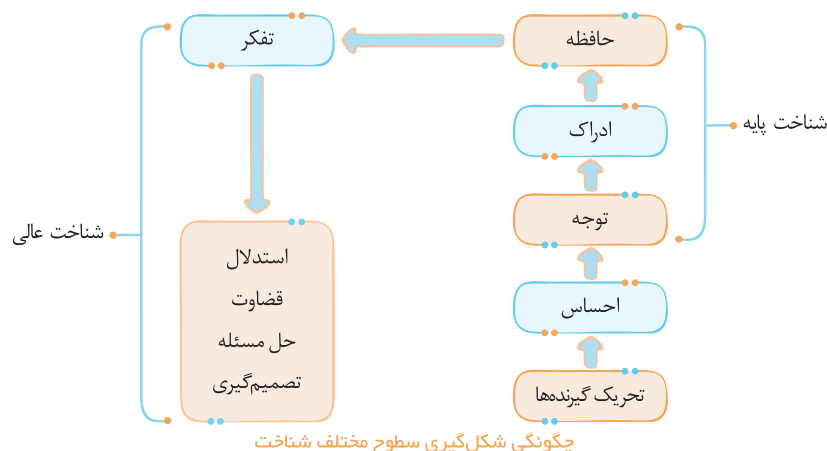
قضاوت

حل مسئله

تصمیم‌گیری

تفکر شامل

این دو موضوع رو تو فصلای ۵ و ۶ می‌فونیم کامل!



بنابراین:

فرایند «توجه تا تصمیم‌گیری» را شناخت می‌نامیم.

• شناخت پایه: فرایندهایی همچون توجه، ادراک و حافظه
• شناخت عالی: انواع تفکر (استدلال، قضاوت، حل مسئله و تصمیم‌گیری)

نکته هرچه از شناخت پایه به سوی شناخت عالی پیش می‌رویم، عمل پردازش پیچیده‌تر می‌شود.

نکته عالی‌ترین مرتبه شناخت، حل مسئله و تصمیم‌گیری است.

• پردازش به معنای دریافت و فهم بیشتر است. انسان‌ها در پردازش به یک شیوه عمل نمی‌کنند.

• پردازش ادراکی: پردازشی که صرفاً بر ویژگی‌های حسی، مانند اندازه و شکل ظاهری محرک تکیه داشته باشد.
• پردازش مفهومی: پردازشی که علاوه بر ویژگی‌های حسی تحت تأثیر ویژگی‌های کیفی قرار دارد. در این پردازش، پردازشگران به مفهوم می‌رسند.

نکته هرچه پردازش ما مفهومی‌تر باشد، شناخت شکل گرفته، پایدارتر و کارآمدتر خواهد بود. رابطه مستقیم!

نکته حل مسئله و تصمیم‌گیری مبتنی بر پردازش مفهومی، کارآمدتر از تصمیم‌گیری مبتنی بر پردازش ادراکی است.

مثال سارا ۵ ساله و سپیده ۱۷ ساله با هم خواهند خورد و به همراه مادرشان برای خرید لباس به فروشگاه رفته‌اند. سارا با دیدن لباس قرمزی بر خرید آن اصرار دارد. برخلاف سارا، سپیده لباس را از نظر نرمی، کیفیت، دوام و قیمت بررسی می‌کند و سپس تصمیم‌گیری می‌کند. در این مثال سارا که کودکی ۵ ساله است، تصمیم‌گیری مبتنی بر پردازش ادراکی داشته و به ویژگی‌های ظاهری توجه کرده و سپیده که نوجوانی ۱۷ ساله است، تصمیم‌گیری بر مبنای پردازش مفهومی انجام داده است؛ بنابراین تصمیم‌گیری سپیده کارآمدتر خواهد بود.

روش‌های جمع‌آوری اطلاعات در روان‌شناسی

- مشاهده
 - پرسش‌نامه
 - مصاحبه
 - آزمون
- برخی از روش‌های جمع‌آوری اطلاعات

روش‌های جمع‌آوری اطلاعات در علم روان‌شناسی



- یکی از روش‌های اصلی جمع‌آوری اطلاعات و توصیف موضوعات مختلف است.
- بسیاری از محققان با مشاهده، رفتار حیوانات و آدمیان را مطالعه می‌کنند.
- مثال** با مشاهده دقیق رفتار حیوانات می‌توان رفتار نوع‌دوستانه در آن‌ها را مطالعه کرد.
- مثال** با فیلم‌برداری از نوزدان می‌توان جزئیات الگوهای حرکتی آنان را مشاهده و توصیف کرد.
- علاوه بر مشاهده در محیط طبیعی، برخی محققان در محیط آزمایشگاهی به مشاهده رفتار موردنظر می‌پردازند.
- مشاهده باید همراه با ثبت دقیق اطلاعات و به دور از پیش‌داوری یا تعصب باشد.

مشاهده



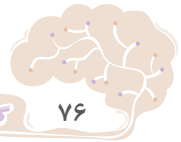
	<p>• کسب اطلاعاتی که با کمک مشاهده مستقیم امکان پذیر نیست را می‌توان با استفاده از پرسش‌نامه به دست آورد.</p> <p>• محقق در این روش از خود فرد درباره رفتار یا افکار خاص او می‌پرسد.</p> <p>• پرسش‌نامه‌ها باید دقیق و معتبر باشد.</p> <p>• پرسش‌نامه‌ها به صورت‌های مختلف نمره‌گذاری می‌شود.</p>	۲ پرسش‌نامه
	<p>• برخی موضوعات را نمی‌توان به صورت مستقیم، مشاهده و یا با کمک پرسش‌نامه‌های از پیش تعیین شده مطالعه کرد (—) محققان در این حالت از روش مصاحبه استفاده می‌کنند.</p> <p>• در مصاحبه محقق در ضمن گفت‌وگو و بر اساس پاسخ‌های دریافت کرد، پرسش بعدی خود را معلوم و مصاحبه را هدایت می‌کند.</p> <p>• مصاحبه برخلاف گفت‌وگوی معمولی، هدفمند و سازمان یافته است.</p>	۳ مصاحبه
	<p>• بیش از هر روشی، افراد عادی جامعه با استفاده از آزمون‌های روان‌شناختی مواجه شده‌اند.</p> <p>• آزمون‌ها ابزاری برای کمی کردن ویژگی‌های روان‌شناختی هستند.</p> <p>• ساخت آزمون‌ها بسیار دشوار است و فرایند پیچیده‌ای را طی می‌کند.</p> <p>• آزمون‌ها باید دقیقاً چیزی را اندازه‌گیری کنند که برای آن ساخته شده‌اند.</p> <p>• آزمون‌ها در دفعات متعدد اجرا باید نمره یکسان یا تقریباً یکسانی به ما بدهند.</p> <p>• استفاده از آزمون‌ها، چگونگی اجرا و تفسیر آن باید در کنار سایر روش‌ها باشد و به دست افراد متخصص انجام شود.</p> <p>• متخصصان نباید مشخصات و اطلاعاتی را که در تحقیقات خود از افراد به دست آورده‌اند، به صورت عمومی و برای دیگران منتشر کنند.</p>	۴ آزمون‌ها

مهم‌ترین گرایش‌های روان‌شناسی

- روان‌شناسی تربیتی
- روان‌شناسی شناختی
- روان‌شناسی سلامت
- روان‌شناسی اجتماعی
- روان‌شناسی صنعتی و سازمانی
- روان‌شناسی رشد و خانواده
- روان‌شناسی ورزشی
- روان‌شناسی بالینی
- روان‌شناسی کودکان استثنایی و ...

تفاوت روان‌پزشک با روان‌شناس

- روان‌پزشک با روان‌شناس تفاوت دارد.
- روان‌پزشک بعد از دوره پزشکی عمومی، ۳ سال در زمینه اختلالات روانی، تشخیص و درمان، آموزش می‌بیند.
 - روان‌پزشکان با کمک درمان‌های دارویی، اختلالات روانی را درمان می‌کنند.



۴ | ۱ | سوآلی که در گزینه (۴) مطرح شده در حوزه علم جامعه‌شناسی می‌گنجد؛ زیرا جامعه‌پذیر شدن افراد مربوط به این علم است؛ علاوه بر این تنها جامعه‌شناسی در مورد عقاید و ارزش‌های اجتماعی بحث می‌کند.

۳ | ۲ | برای آگاهی از درستی یا نادرستی یک پاسخ باید آن را با واقعیت‌های تأییدشده مطابقت دهیم. روش دیگر این است که اگر با پاسخی مواجه شدیم که دانشی از آن وجود نداشت باید آن پاسخ با روش‌های علمی قابل بررسی باشد تا صحت آن تأیید شود.

۳ | ۳ | قطعاً ویژگی‌های دیگری علاوه بر تخصص و دانش مانند پشتکار، نحوه مطالعه، نظم، علاقه به پیشرفت، سخت‌کوشی و ... تأثیر بسیاری بر انتخاب این افراد به عنوان ۱۰ جراح برتر مغز و اعصاب دنیا داشته است.

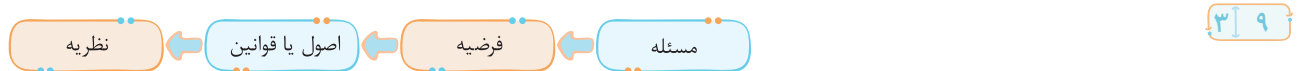
۱ | ۴ | معادل لاتین واژه دانش Science و معادل واژه فرضیه Hypothesis است.

۱ | ۵ | در علوم تجربی از روش‌ها و ابزارهای دقیق و قابل اندازه‌گیری مانند مشاهده و سایر روش‌های دقیق، برای بررسی موضوع مورد مطالعه استفاده می‌کنند.

۴ | ۶ | پژوهش‌های دانشمندان با طرح مسئله شروع می‌شود. آن‌ها با توجه به دانش و تجربه خودشان و پیشینیان سعی می‌کنند پاسخ‌های خردمندانانه و سنجیده‌ای به مسئله‌های علمی بدهند.

۴ | ۷ | فرضیه پاسخ اولیه پژوهشگران به مسئله‌های علمی است و در صورت پذیرفته شدن به قانون یا اصل تبدیل می‌شوند و مجموعه‌ای از قوانین علمی، نظریه را شکل می‌دهند.

۲ | ۸ | پاسخ اولیه دانشمندان به مسئله‌های علمی: فرضیه/ دومین مرحله در سلسله‌مراتب بیان‌های علمی: فرضیه/ آخرین مرحله از مراتب بیان علمی: نظریه



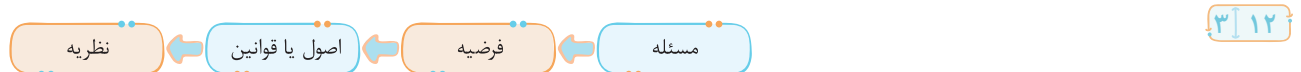
همانطور که در نمودار بالا مشاهده می‌کنید سومین مرحله از سلسله‌مراتب بیان‌های علمی «اصول یا قوانین» است. فرضیه پاسخ اولیه پژوهشگران به مسئله‌های علمی است که در صورت پذیرفته شدن به قانون یا اصل تبدیل می‌شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها

۱) نظریه (مرحله چهارم) ۲) فرضیه (مرحله دوم) ۴) فرضیه (مرحله دوم)

۴ | ۱۰ | پژوهش‌های دانشمندان با طرح مسئله آغاز می‌شود و فرضیه پاسخ اولیه پژوهشگر به مسائل علمی است و این درحالی است که مسئله، پرسشی است که مورد سؤال پژوهشگر بوده و وی به دنبال یافتن پاسخ آن است با توجه به این توضیحات تنها گزینه (۴) که یک پرسش است می‌تواند آغازگر یک پژوهش باشد.

۱ | ۱۱ | رابطه میان مسئله و فرضیه دوسویه است؛ به این معنا که فرضیه‌ها می‌توانند ضمن این‌که در پاسخ به یک سؤال بیابند، باعث طرح سؤال‌های دیگر هم بشوند. در گزینه (۲) کلمه نظریه نادرست بوده و فرضیه‌ها در صورت پذیرفته شدن به قانون یا اصل تبدیل می‌شوند. در گزینه (۳) نیز نظریه‌ها از ترکیب اصول و قوانین مختلف تشکیل می‌شوند و در گزینه آخر نیز بیان علمی به مفاهیم علمی مختلفی اشاره دارد.



۴ | ۱۳ | نکته: پرسش علمی همان مسئله است.

ترتیب سلسله‌مراتب بیهای علمی از قرار زیر است:

پرسش علمی (مسئله) - فرضیه - اصول یا قوانین - نظریه

۴ | ۱۴ | هدف علم روان‌شناسی مانند سایر علوم تجربی، توصیف، تبیین، پیش‌بینی و کنترل موضوع پژوهش است.

۱ | ۱۵ | منظور از توصیف بیان دقیق و روشن مفهوم مورد نظر است.

مورد (۵) به تبیین اشاره دارد در تبیین که همان یافتن چرایی یک پدیده است دانشمند مهم‌ترین علل بروز یک پدیده را مطالعه می‌کند.

۳ | ۱۷ | توصیف بیان دقیق و روشن مفهوم مورد نظر است؛ مثلاً فیزیک‌دانان در توصیف جرم به توصیف دقیق این واژه و تفاوت آن با مفاهیمی مانند وزن می‌پردازند. در گزینه (۳) نیز به تشریح مغز و ساختار آن پرداخته شده و تا حدودی این مفهوم توصیف شده است.

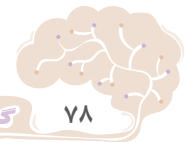
۲ | ۱۸ | روان‌شناسان در توصیف پدیده‌ها دقیق‌اند و سعی می‌کنند تحت تأثیر پیش‌دوری‌های شخصی قرار نگیرند.

۳ | ۱۹ | روان‌شناسان ابتدا به توصیف مفاهیم می‌پردازند و همانطور که می‌دانید توصیف بیان دقیق و روشن مفهوم مورد نظر است؛ پس روان‌شناسان اگر با سؤال «آیا سخنوری معادل داشتن حافظه عالی است؟» مواجه شوند ابتدا تلاش می‌کنند مفاهیم حافظه و سخنوری را توصیف کنند.

۴ | ۲۰ | روان‌شناسی در مقایسه با سایر علوم تجربی در توصیف و تبیین پدیده‌ها با دشواری بیشتری روبه‌روست. مهم‌ترین دلیل دشواری این است که پدیده‌های روان‌شناختی تحت تأثیر علت‌های زیادی هستند درحالی‌که در سایر علوم این‌گونه نیست.



- ۱ | ۲۱ | موفقیت در رسیدن به پیش‌بینی و کنترل به چگونگی توصیف و تبیین پدیده مورد مطالعه بستگی دارد.
- ۳ | ۲۲ | در روان‌شناسی توصیف، تبیین، پیش‌بینی و کنترل پدیده‌ها دشوارتر از سایر علوم است. در بین گزینه‌ها تنها گزینه (۳) مفاهیم روان‌شناختی مانند اعتماد به نفس را در خود دارد.
- ۴ | ۲۳ | در فیزیک پیش‌بینی انبساط فلز به وسیله گرما امر دشواری نیست؛ درحالی‌که پیش‌بینی انگیزه پیشرفت به مراتب دشوارتر است؛ چون تحت تأثیر عوامل متعددی است که به راحتی نمی‌توان آن‌ها را تبیین کرد. پیش‌بینی و کنترل موضوعی که توصیف و تبیین روشن‌تری دارد، آسان‌تر است.
- ۲ | ۲۴ | مورد (الف) به چرایی پدیده می‌پردازد و در نتیجه تبیین است و در مورد (ب) نیز با پیش‌بینی سروکار داریم.
- ۳ | ۲۵ |
- ۲ | ۲۶ | روان‌شناس در مواجهه با سؤال مذکور ابتدا تلاش می‌کند مفاهیمی مانند هوش را توصیف کند؛ توصیف نیز به معنای بیان دقیق و روشن مفهوم مورد نظر است.
- ۱ | ۲۷ | توصیف همان چپستی و تبیین همان چرایی یک پدیده است.
- ۱ | ۲۸ | عبارت صورت سؤال به توصیف حافظه پرداخته است و سعی کرده است این مفهوم را به طور روشن بیان یا تعریف کند.
- ۳ | ۲۹ | جز مورد آخر که توصیف است، سایر گزاره‌ها تبیین هستند اما عبارت گرما باعث انبساط فلز می‌شود تبیین در علم فیزیک است.
- ۴ | ۳۰ | در قرآن کریم به نظم در جهان اشاره شده است: *الم تر واکف خلق الله سبع السموات طباقا: استناد به نظر صاحب‌نظران و مقام صلاحیت‌دار*
- با توجه به سیر و سلوک‌های درونی، می‌گوییم که جهان نظم دارد: شیوه‌های مبتنی بر سیر و سلوک و روش‌های شهودی
- اگر کره زمین چند کیلومتر دورتر یا نزدیک‌تر به خورشید بود امکان حیات در زمین وجود نداشت پس جهان نظم دارد: روش علمی
- ۲ | ۳۱ | این‌که علی با استناد به مطالب یک کتاب دریافته است که آتش برای روشن شدن به اکسیژن نیاز دارد یعنی وی به نظر افراد متخصص و باتجربه استناد کرده است اما این‌که او با انجام یک آزمایش به یافته‌های جدید دست یافته است نشان می‌دهد که او از روش علمی استفاده کرده است که یکی از مشخصه‌های آن عینی و تکرارپذیر بودن آن است.
- ۴ | ۳۲ | روش ابن‌سینا شیوه مبتنی بر سیر و سلوک و روش‌های شهودی است. این روش مبتنی بر درک درونی است و عرفاً از این روش استفاده می‌کنند. مهم‌ترین ویژگی این شیوه شخصی و غیرقابل تعمیم بودن آن است.
- ۱ | ۳۳ | کاربردی‌ترین تعریف روش علمی عبارت است از: فرایند جستجوی با قاعده و نظام‌دار برای مشخص کردن یک موقعیت نامعین.
- ۳ | ۳۴ | در تعریف روش علمی می‌گوییم: فرایند جستجوی با قاعده و نظام‌دار برای مشخص کردن یک موقعیت نامعین. در روش علمی همواره به دنبال جستجوی چیزی هستیم. در جستجوی چیزی بودن باعث می‌شود تا روش علمی هدفمند باشد و هدف در روش علمی مشخص کردن یک موقعیت نامعین است.
- ۲ | ۳۵ | (الف) جریان رسیدن به هدف: فرایند / (ب) قواعد مشخص: نظام‌دار بودن / (ج) نور در شب تاریک: روشن‌سازی موقعیت نامعین
- ۲ | ۳۶ | فرایند به جریان یک عمل اشاره دارد. وقتی از مبدأ به سوی مقصد در حرکت هستیم، جریان رسیدن به هدف را فرایند گویند.
- ۳ | ۳۷ | مهم‌ترین تفاوت دانشمند با افراد عادی در این است که هرچند هر دو با مسئله مواجه می‌شوند اما مواجهه دانشمند برخلاف فرد عادی منظم و قاعده‌مند است.
- ۲ | ۳۸ | در روش علمی هر متغیر باید به طور دقیق بیان شود به این ویژگی روش علمی تعریف عملیاتی گفته می‌شود.
- ۲ | ۳۹ | در روش علمی متغیر مورد نظر باید به صورت عینی و دقیق تعریف شود.
- ۱ | ۴۰ | جهت یکپارچه‌سازی و شکل‌دهی مفاهیم مشترک از تعریف عملیاتی استفاده می‌شود. در سؤال بالا مفهوم هوش بین تمام گزاره‌ها مشترک بوده اما هرکس هرطور به ذهنش رسیده آن را تعریف کرده است؛ دانشمند برای رهایی از این مشکل متغیر خود یعنی هوش را به طور دقیق بیان کرده است.
- ۴ | ۴۱ | هدف: جهت یکپارچه‌سازی و شکل‌دهی مفاهیم مشترک از تعریف عملیاتی استفاده می‌شود.
- شرط: در روش علمی متغیر مورد نظر باید به صورت دقیق و عینی تعریف شود تا همه افراد با مطالعه تعریف متغیر مورد نظر به برداشت یکسان یا تقریباً یکسانی دست پیدا کنند.
- ۴ | ۴۲ | تعریف عملیاتی دقیق باعث سهولت اندازه‌گیری می‌شود و این مسئله هیچ ربطی به تکرارپذیری ندارد.
- ۲ | ۴۳ | رابطه میان اندازه‌گیری و تعریف عملیاتی مستقیم است به این معنی که هرچه متغیر دقیق‌تر تعریف شود اندازه‌گیری هم دقیق‌تر می‌شود. یافته‌های به دست آمده از روش علمی خصوصی و شخصی نیست بلکه هر فردی در صورت رعایت ضوابط علمی می‌تواند یافته‌های دیگران را تکرار کند البته تکرارپذیری در همه علوم به یک اندازه نیست؛ مثلاً یک روان‌شناس نمی‌تواند به اندازه یک فیزیک‌دان به ویژگی تکرارپذیری تکیه کند.
- ۳ | ۴۴ | به دلیل رعایت مسائل اخلاقی و نیز پیچیدگی پژوهش‌های مربوط به انسان روش علمی همواره با محدودیت‌هایی مواجه است. *الان تو این مثال روان‌شناس می‌نمیتونه زندانیارو زیر باد کتک و فحش بگیره که ببینه بعد دوماه پیکار میکنن که ...*



۴۴ | گذشت زمان و پیشرفت دانش باعث تغییر اطلاعات ما می‌شود؛ در نتیجه از پدیده‌ها فهم دقیق‌تری خواهیم داشت. به علاوه پدیده‌های جهان چنان پیچیده است که دانشمندان مجبورند از زوایای گوناگون به آن نگاه کنند. همین امر موجب پیدایش نظریه‌های مختلف می‌شود؛ بنابراین دلیل اصلی وجود تعاریف مختلف در روان‌شناسی گذر زمان، پیشرفت دانش و زاویه نگاه دانشمند است.

۱۴۶ | به دلیل رعایت مسائل اخلاقی و نیز پیچیدگی پژوهش‌های مربوط به انسان روش علمی همواره با محدودیت‌هایی مواجه است. شاید به همین دلیل است که استفاده از روش علمی تاکنون نتوانسته است به همه پرسش‌های بشر امروز پاسخ دهد.

۱۴۷ | جامع‌ترین تعریف روان‌شناسی عبارت است از: علم مطالعه رفتار و فرایندهای ذهنی.

۱۴۸ | شناخت یا فرایند ذهنی غیرقابل مشاهده مستقیم است درحالی‌که رفتار را می‌توان به طور مستقیم مشاهده کرد.

۱۴۹ | امروزه از فرایندهای ذهنی با واژه شناخت تعبیر می‌شود این فرایندها را به واسطه نتایجی که دربردارند استنباط می‌کنیم.

۳۵۰ | فاطمه با نگاه به آینده به رشته تحصیلی دانشگاهی‌اش می‌اندیشد: مطالعه فرایندهای ذهنی یا مطالعه شناخت‌ها

کودکان حرکت مادران را با چشم ردیابی می‌کنند: مطالعه رفتارها یا مطالعه رفتارهایی که به طور مستقیم قابل مشاهده‌اند

۲۵۱ | معادل لاتین ادراک preception و معادل شناخت cognition است.

۴۵۲ | محیط ما سرشار از محرک‌های مختلف است. این محرک‌ها گیرنده‌های مختلف مانند گوش و چشم را تحریک می‌کنند که به نتیجه آن احساس

می‌گویند. به کمک توجه یک یا چند محرک احساس شده را انتخاب می‌کنیم سپس محرک انتخاب شده را تعبیر و تفسیر می‌کنیم؛ به فرایند تفسیر محرک‌های انتخابی ادراک گفته می‌شود.

۲۵۳ | به فرایند تفسیر محرک‌های انتخابی ادراک گفته می‌شود.

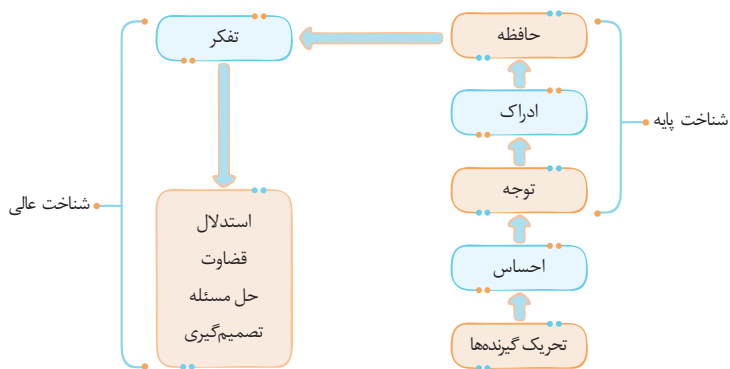
۲۵۴ | فرایند بازنمایی اطلاعات موجود در حافظه تفکر نام دارد / ما به کمک توجه یک یا چند محرک احساس شده را انتخاب می‌کنیم / پردازش به معنای دریافت و فهم بیشتر است.

۳۵۵ | انجام هم‌زمان (توجه) برخی از کارها بسیار دشوار است؛ زیرا اگرچه گیرنده‌های شما تحریک می‌شود اما مغز تنها می‌تواند برخی از آن‌ها را تفسیر کند؛ در نتیجه مجبور به انتخاب از بین محرک‌های احساس شده می‌شود.

۱۵۶ | تفکر شامل استدلال، قضاوت، حل مسئله و تصمیم‌گیری است.

۲۵۷ | شناخت پایه شامل توجه، ادراک و حافظه است.

۱۵۸ |



۳۵۹ | از مرحله توجه تا تصمیم‌گیری، شناخت نامیده می‌شود.

۲۶۰ | متخصصان به فرایندهایی همچون توجه، ادراک و حافظه، شناخت پایه می‌گویند.

۳۶۱ | انسان‌ها در پردازش به یک شیوه عمل نمی‌کنند؛ به همین دلیل پردازش ادراکی و مفهومی دو نوع پردازش هستند.

۴۶۲ | هرچه از شناخت پایه به سوی شناخت عالی پیش می‌رویم، عمل پردازش پیچیده‌تر می‌شود. هرچه پردازش مفهومی‌تر باشد، شناخت شکل‌گرفته پایدارتر و کارآمدتر خواهد بود.

۲۶۳ | هرگاه پردازش صرفاً بر ویژگی‌های حسی مانند اندازه و شکل ظاهری محرک تکیه داشته باشد آن را پردازش ادراکی می‌نامند.

۳۶۴ | conceptual processing معادل پردازش مفهومی بوده و این نوع پردازش، پردازشی است که علاوه بر ویژگی‌های حسی تحت تأثیر ویژگی‌های کیفی نیز قرار دارد.

۴۶۵ | پردازش سارا تحت تأثیر ویژگی‌های ظاهری مثل رنگ است اما پردازش سپیده به علاوه ویژگی‌های ظاهری ویژگی‌های کیفی مانند جنس و قیمت را نیز مد نظر قرار می‌دهد؛ در نتیجه هر دو به یک شیوه عمل نکرده‌اند.

نکته | هرچه پردازش ما مفهومی‌تر باشد، شناخت کارآمدتر و پایدارتر خواهد بود.



- ۶۶ | این که کودکی تمایل داشته باشد اسکناس با ارزش خود را با چند اسکناس کم ارزش تر معاوضه کند؛ یعنی او تحت تأثیر ویژگی های ظاهری مثل تعداد است؛ پس پردازش او ادراکی است.
- ۶۷ | عالی ترین مرتبه شناخت حل مسئله و تصمیم گیری است و پس از بازنمایی اطلاعات در حافظه وارد مرحله تفکر می شویم.
- ۶۸ | موارد الف) و ج) پردازش مفهومی و موارد ب) و د) پردازش ادراکی دارند. حل مسئله و تصمیم گیری مبتنی بر پردازش مفهومی کارآمدتر از تصمیم گیری مبتنی بر پردازش ادراکی است.
- ۶۹ | در مراحل اولیه پژوهش بررسی آزمایشگاهی امکان پذیر نیست؛ در نتیجه از راه مشاهده، موضوع مورد مطالعه تبیین می شود.
- ۷۰ | مشاهده باید همراه ثبت دقیق و به دور از پیش داوری شخصی باشد.
- ۷۱ | مطالعه مسائلی را که با کمک مشاهده مستقیم امکان پذیر نیست می توان از طریق پرسش نامه مطالعه کرد.
- ۷۲ | در مصاحبه محقق بعد از شنیدن پاسخ سؤال قبلی، پرسش بعدی را سازمان می دهد. مصاحبه برخلاف گفتگوی معمولی، هدفمند و سازمان یافته است.
- ۷۳ | مصاحبه بدون ساختار نیازمند آموزش ویژه بوده و بسیار وقت گیر است.
- ۷۴ | شاید بیش از هر روشی افراد عادی جامعه با استفاده از آزمون های روان شناختی مواجه شده باشند. آزمون ها ابزاری برای کمی کردن ویژگی های روان شناختی هستند.
- ۷۵ | آزمون ها ابزاری برای کمی کردن ویژگی های روان شناختی هستند.
- ۷۶ | ترازو در اندازه گیری وزن استفاده می شود و وزن به دست آمده ارتباطی با حجم ندارد. از طرفی اگر چندبار با یک ترازوی سالم وزن یک شی را بسنجیم به یک عدد می رسیم. این ابزار دارای دو ویژگی مهم است: آزمون ها باید دقیقاً چیزی را اندازه گیری کنند که برای آن ساخته شده اند؛ علاوه بر این آزمون ها در دفعات متعدد اجرا باید نمره یکسان یا تقریباً یکسانی به ما بدهند.
- ۷۷ | صحبت کردن با مجرم یا هم اتاقی های او مصاحبه و نصب دوربین نمونه ای از روش مشاهده است.
- ۷۸ | پژوهشگران در سؤال یک آزمون ترتیب داده اند در استفاده از آزمون ها چگونگی اجرا و تفسیر آن باید به همراه سایر روش ها باشد.
- ۷۹ | روان شناسی در مقایسه با علوم تجربی در توصیف و تبیین پدیده ها با دشواری های زیادی روبه رو است؛ زیرا پدیده های روان شناختی تحت تأثیر علت های زیادی است.
- ۸۰ | تبیین به معنای بیان چرایی یک پدیده است.
- ۸۱ | فرضیه جمله ای خبری است که به صورت خردمندان ای در پاسخ به سؤالات داده می شود.
- ۸۲ |
- ۸۳ | این سؤال برای کتاب نظام قریمه با این حال روش تدریس فعال یعنی روشی که در آن یادگیرنده به صورت فعال به دنبال یافتن پاسخ هاست، باعث یادگیری بیشتر می شود.
- ۸۴ | شاید باورت نشه اما این سؤال از کتاب نظام قریمه اما روش تحقیق مناسب برای مورد صورت سؤال روش آزمایشی است؛ زیرا در آن به علت و معلول اشاره شده است.
- ۸۵ | تعریف عملیاتی یعنی متغیر باید به صورت عینی و دقیق تعریف شود. تعریف عملیاتی باعث سهولت در اندازه گیری می شود.
- ۸۶ | در روش مشاهده آزمایشگر هیچ نوع دستکاری بر محیط انجام نمی دهد؛ پس کنترلی روی رفتار ندارد و نمی تواند تأثیر سایر متغیرها را از بین ببرد.
- ۸۷ | برخی از دانشمندان در روش علمی بیش از حد به یافته های خود اعتماد دارند و سایر منابع را نامعتبر می دانند در حالی که موضع آن ها باید «نمی دانم» باشد نه این که بگویند «نیست»!
- ۸۸ | روان شناس رشد به بررسی، شناسایی و پیش بینی تغییرات در طول زندگی می پردازد اما در گزینه (۴) سؤال مطرح شده به حوزه زیست شناسی مربوط است.
- ۸۹ | شناسایی و پیش بینی تغییرات در طول زندگی که به آن فراخانای زندگی نیز می گویند مورد توجه روان شناسان رشد است.
- ۹۰ | روان شناسی رشد شاخه ای از علم روان شناسی است که تلاش می کند تغییراتی را که در طول زندگی از زمان تشکیل نطفه تا زمان مرگ در آدمی رخ می دهد، مطالعه کند.
- ۹۱ | حل مسئله: شناختی / ابراز خشم: هیجانی / رعایت حقوق دیگران: اخلاقی